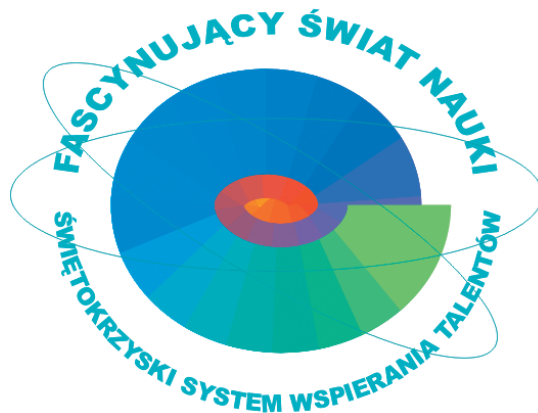

Anna Musiał
Sławomir Sobocki

Atrakcyjność turystyczna naszego regionu z perspektywy turysty anglojęzycznego

Edukacyjny projekt badawczy dla uczniów szkół gimnazjalnych z zakresu języka angielskiego

Projekt systemowy realizowany w partnerstwie przez
Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach
&
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Kielce 2014

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

ul. Marsz. J. Piłsudskiego 42, 25-431 Kielce

tel. 41-362-45-48, faks 41-362-48-99

www.scdn.pl

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ul. Żeromskiego 5, 25-369 Kielce

tel. 41 349-72-00, faks 41 349-72-01

www.ujk.edu.pl

Autorzy:

UJK – dr Anna Musiał

ŚCDN – Sławomir Sobocki

Konsultacja merytoryczna:

UJK – dr Hanna Mijas

Skład, opracowanie graficzne:

Zbigniew Gontarek

Agencja Wydawnicza PAJ-Press

© Copyright by Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
& Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce 2014

ISBN 978-83-87260-82-8

Człowiek – najlepsza inwestycja

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

Informacja o autorach

dr Anna Musiał

Pracuje w Instytucie Filologii Obcych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.

Jest nauczycielem języka angielskiego z wieloletnim doświadczeniem.

Specjalizuje się w metodyce nauczania języka angielskiego.

Doktorat obroniła na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Bada zagadnienia związane z kształceniem kandydatów na nauczycieli języka angielskiego.

Sławomir Sobocki

Nauczyciel języka angielskiego. Od 2003 roku pracuje w Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach jako konsultant. W 2005 roku ukończył kurs kwalifikacyjny przygotowujący do pracy edukatorskiej, a w 2006 roku kurs kwalifikacyjny na eksperta ds. awansu zawodowego. W 2009 roku ukończył kurs doskonalący dotyczący „Wdrożenia podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół” i został wojewódzkim ekspertem przedmiotowym (język angielski). Ponadto brał udział w wielu szkoleniach, kursach, seminariach organizowanych w kraju i zagranicą (programy Arion, Wizyty Studyjne LLP, ostatnio wizyta studyjna Grundtvig w Uccle, Belgia w 2014). W latach 2010 – 2011 brał udział w projekcie: „Nauczyciel XXI Wieku”, w którym uczestniczył jako trener metodyczny (projekt dotyczył wykorzystywania w pracy dydaktycznej nowoczesnych technologii informatycznych, ze szczególnym uwzględnieniem tablicy interaktywnej i platformy e-learningowej). Od roku 2004 do chwili obecnej uczestniczy nieprzerwanie we wszystkich konferencjach międzynarodowych oraz projektach w ramach programów Socrates, Erasmus+ organizowanych czy współorganizowanych przez ŚCDN Kielce. Obecnie jest koordynatorem międzynarodowego projektu partnerskiego: „Digital Creativity Lab” w ramach programu Leonardo da Vinci. Ponadto jest egzaminatorem maturalnym i gimnazjalnym z języka angielskiego wpisanym do ewidencji egzaminatorów. W roku 2013 został koordynatorem organizacyjnym konkursu gimnazjalnego z języka angielskiego dla województwa świętokrzyskiego. Pomysłodawca i współtwórca wielu cyklicznych imprez, takich jak Świętokrzyski Przegląd Teatrów w języku angielskim, czy Dni Języków Obcych.

Wstęp

Niniejszy projekt badawczy związany jest z nauczaniem języka angielskiego w kontekście kulturoznawstwa i realioznawstwa. Zagadnienie interkulturowości jest niewątpliwie bardzo popularne w nauczaniu języków obcych; jednak jest ono dość często rozumiane jednostronnie, jako znajomość kultury kraju lub krajów języka docelowego. Stąd uwaga autorów podręczników do nauki języka angielskiego jest głównie skoncentrowana na dostarczeniu polskiemu uczniowi wiedzy na temat krajów anglojęzycznych oraz środków językowych niezbędnych do wypowiedzania się na ich temat. A przecież interkulturowość to znajomość dwóch kultur, w tym również własnej.

O ile można zakładać, że polscy uczniowie posiadają przynajmniej podstawową wiedzę o własnym kraju, o tyle umiejętność przekazania informacji na ten temat, a także wyjaśnienia pewnych zawiłości z punktu widzenia obcokrajowca, może okazać się dla nich zbyt trudna. Jest rzeczą zrozumiałą, że mówienie o zjawiskach, które nie występują w kulturze danego kraju będzie powodować trudności ze znalezieniem odpowiednich środków językowych do ich nazwania i że często w takich przypadkach trzeba będzie używać formy opisowej. Są to sytuacje, na które polski uczeń, stykający się na lekcjach języka obcego głównie z tekstami dotyczącymi kultury krajów języka docelowego, może nie być przygotowany.

Z kolei można zadać pytanie, czy umiejętność mówienia / pisania o własnym kraju, jego historii, tradycji, obyczajach, dniu dzisiejszym, jest w ogóle uczniom potrzebna. Po chwili zastanowienia dojdziemy do wniosku, że taka umiejętność jest dużo bardziej przydatna w rzeczywistości, w której stykamy się z obcokrajowcami, np. Brytyjkami, niż informowanie ich o ich własnej kulturze. Należy tu zwrócić uwagę na organizowane przez szkoły wymiany grup młodzieżowych, podczas których uczniowie nie tylko wyjeżdżają za granicę, aby tam poznawać „na żywo” kulturę danego kraju, ale także goszczą u siebie rówieśników z innych krajów. Szczególnie w tym drugim przypadku znajomość kultury własnego kraju i umiejętność mówienia o niej w języku obcym są bardzo przydatne. Celem niniejszego projektu jest próba wypełnienia tej luki w kształceniu językowym.

Oczywiście wiedza o kraju, którego języka się uczymy, także pełni ważną rolę, i to nie tylko w sensie poznawczym. Dzięki tej wiedzy uczeń przyswaja także środki językowe (przede wszystkim słownictwo) służące do jej wyrażania. Dlatego chcąc mówić o jakimś problemie dotyczącym naszego kraju, powinniśmy się wcześniej zapoznać z tekstami na podobny temat w języku obcym. Stąd niniejszy projekt badawczy nie koncentruje się wyłącznie na problemie mówienia o szeroko rozumianej polskiej kulturze i realiach w języku angielskim. Zawiera on także elementy kulturo- i realioznawstwa brytyjskiego, aby tym lepiej i łatwiej, łącząc te dwa elementy, polski uczeń mógł wypowiadać się na temat obu kultur.

Charakterystyka edukacyjnego projektu badawczego

Polska jest coraz popularniejszym celem turystycznym dla obcokrajowców. Coraz częściej potrzebne są umiejętności przekazywania w języku obcym informacji dotyczących różnych dziedzin życia naszego kraju (np. kultury, gospodarki, historii, geografii czy życia codziennego). Z kolei niektóre regiony, między innymi region świętokrzyski, są stosunkowo mało znane, szczególnie turyście zagranicznemu, co także oznacza, że nie ma zbyt wielu materiałów na ten temat w języku angielskim. Dotyczy to szczególnie informacji na temat mniej popularnych wśród turystów, a jednocześnie bardzo cennych, obiektów zabytkowych i ciekawostek przyrodniczych naszego regionu.

Problemem badawczym niniejszego projektu jest określenie, które aspekty regionu mogą stanowić o jego atrakcyjności turystycznej oraz jak można, w sposób interesujący i zrozumiały, przybliżyć je turyście anglojęzycznemu. Temat jest bardzo szeroki i musi zostać potraktowany wybiórczo. Atrakcyjność turystyczna regionu świętokrzyskiego będzie analizowana w kontekście wybranych, najbardziej charakterystycznych dla niego elementów, takich jak zabytki architektury (szczególnie sakralnej i wiejskiej), pomniki przyrody (ożywionej i nieożywionej), zabytki techniki oraz bogata historia. Stąd też projekt będzie miał do pewnego stopnia charakter interdyscyplinarny i będzie zawierał elementy geografii, geologii, biologii, historii, architektury i sztuki. Jednak główny nacisk będzie położony na rozwijanie wszystkich sprawności językowych oraz poznawanie słownictwa specjalistycznego w języku angielskim w zakresie wyżej wymienionych dyscyplin naukowych. Uczestnicy projektu będą ponadto rozwijać umiejętność definiowania pojęć w języku angielskim, indukowania nazw z ich definicji oraz rozumienia i stosowania strony biernej przy opisywaniu procesów przyrodniczych i historycznych.

Z uwagi na bardzo szeroki zakres tematyczny, projekt jest podzielony na kilka części, z których każda poświęcona jest jednemu z wybranych elementów, wpływających na atrakcyjność turystyczną regionu świętokrzyskiego, czyli architekturze, przyrodzie (ożywionej i nieożywionej), historii i prehistorii oraz rozwojowi regionu w ostatnich latach. W odniesieniu do każdego z tych zagadnień, uczniowie będą się zapoznawać z materiałem leksykalnym w języku angielskim dotyczącym danego tematu (np. nazwy różnych stylów w architekturze), a następnie wykorzystywać poznane słownictwo specjalistyczne oraz wiedzę na temat regionu świętokrzyskiego do sformułowania odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób poszczególne elementy mogą stanowić o atrakcyjności naszego regionu dla turysty zagranicznego.

W szczególności zadaniem uczestników projektu badawczego będzie odpowiedź na następujące dwa pytania:

1. jak na atrakcyjność turystyczną regionu świętokrzyskiego wpływają jego liczne walory przyrodnicze, krajobrazowe, architektoniczne, historyczne oraz współczesne;
2. jak można przekazać informacje na ich temat w języku angielskim, w sposób interesujący i zrozumiały dla turysty zagranicznego.

Podczas realizacji projektu uczniowie będą systematycznie poszerzać swoją wiedzę na temat różnych ciekawostek turystycznych regionu, korzystając z bogatych zasobów internetowych zarówno w języku polskim jak i w angielskim (choć ze zrozumiałych względów przeważają te w języku polskim), a następnie będą przetwarzać zdobyte informacje i formułować je w języku angielskim.

Podczas planowanego wyjazdu edukacyjnego uczniowie poznają wybrane atrakcje turystyczne regionu świętokrzyskiego, przyjmując w tym dniu rolę turysty anglojęzycznego. W tej roli będą zwiedzać zabytki architektury, rezerваты przyrody, miejsca związane z historią, i będą oprowadzani przez profesjonalnych anglojęzycznych przewodników, co będzie okazją zarówno do ćwiczenia sprawności słuchania jak i poszerzenia znajomości słownictwa oraz wiedzy o regionie.

Efektem końcowym projektu będzie przygotowana przez uczestników prezentacja multimedialna, na wybrany przez nich temat związany z atrakcjami turystycznymi regionu świętokrzyskiego. Celem prezentacji ma być zachęcenie zagranicznego (anglojęzycznego) turysty do zwiedzania naszego regionu. Do przygotowania prezentacji uczniowie wykorzystają materiały zgromadzone podczas zajęć warsztatowych oraz wyjazdu edukacyjnego.

Materiał nauczania objęty edukacyjnym projektem badawczym

ZAKRES TEMATYCZNY POSZCZEGÓLNYCH SESJI

Temat zajęć		Zagadnienia	Rodzaj zajęć	Liczba godzin
Sesja I (zjazd I – dwudniowy)				
Temat zajęć (scenariusz nr 1 – UJK)	Dzień I	Wykład połączony z dyskusją na temat powodów, dla których ludzie podróżują. Odpowiedź na pytanie, czy Polska jest krajem atrakcyjnym dla turystów. Poznanie opinii wyrażanych przez obcokrajowców na temat Polski.	Seminarium naukowe (UJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 2 – UJK)		Dyskusja na temat atrakcji turystycznych Kielc i regionu świętokrzyskiego z perspektywy turysty zagranicznego. Opisywanie zabytków architektury regionu.	Warsztaty badawcze (UJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 3 – ŚCDN)		Nazywanie i opisywanie w języku angielskim zwierząt (kręgowców), ich budowy, sposobów rozmnażania poszczególnych grup kręgowców, ich środowiska naturalnego oraz zwyczajów. Opisywanie wybranych zwierząt ze Świętokrzyskiego Parku Narodowego.	Zajęcia warsztatowe – (ŚCDN)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 4 - UJK)	Dzień II	Omówienie zabytków przyrody nieożywionej. Epoki geologiczne, charakterystyka geologiczna regionu świętokrzyskiego, rodzaje skał, odkrycia paleontologiczne.	Seminarium naukowe (UJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 5 - UJK)		Analiza definicji rodzajów skał i zjawisk geologicznych; opisywanie skał i zjawisk geologicznych obserwowanych na terenie Kielc i regionu świętokrzyskiego; opisywanie w języku angielskim rezerwatów geologicznych kieleccyżny.	Warsztaty badawcze (UJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 6 - UJK)		Nazywanie i opisywanie w języku angielskim najstarszych zabytków związanych z działalnością człowieka począwszy od czasów prehistorycznych po historię nowożytną. Omówienie zabytków techniki regionu świętokrzyskiego.	Warsztaty badawcze (UJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 7 - UJK)	Okres między I a II sesją (zjazd II)	Zbieranie, selekcjonowanie i opracowanie w języku angielskim informacji na temat atrakcji turystycznych Kielc i regionu świętokrzyskiego.	Zajęcia e-learningowe	2
Temat zajęć (scenariusz nr 8 – ŚCDN)		Opracowywanie informacji w języku angielskim dotyczącej kręgowca (kręgowców) zamieszkującego (zamieszkujących) Świętokrzyski Park Narodowy w celu stworzenia prezentacji do atlasu zwierząt po samodzielnym zebraniu i wyselekcjonowaniu niezbędnych informacji.	Zajęcia e-learningowe	2

Sesja II (zjazd II dwudniowy)				
Temat zajęć (scenariusz nr 9 – UJK)	Dzień I	Wykład połączony z dyskusją na temat historii Polski. Wprowadzenie angielskiego specjalistycznego słownictwa historycznego w kontekście wybranych wydarzeń z historii Polski.	Seminarium naukowe (UJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 10 – UJK)		Analizowanie i opisywanie w języku angielskim wybranych wydarzeń i postaci historycznych regionu świętokrzyskiego. Omówienie zabytków upamiętniających różne ważne wydarzenia historyczne na Kielecczyźnie.	Warsztaty badawcze (UJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 11 – ŚCDN)		Nazywanie i opisywanie w języku angielskim drzew i innych roślin występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym, ich budowy oraz środowiska naturalnego. Podstawy tworzenia zadań w programie Hot Potatoes: • Menu programu. • Tworzenie Hot Potatoes JQuiz • Tworzenie Hot Potatoes JCross • Tworzenie Hot Potatoes Gap filling exercises Nabyte umiejętności uczniowie wykorzystają przy tworzeniu zadań dla innych uczestników projektu z grupy dotyczących legend z regionu świętokrzyskiego oraz wyjazdu edukacyjnego na Święty Krzyż. Zapoznanie się i opowiadanie legend związanych z regionem świętokrzyskim oraz samym Świętym Krzyżem.	Zajęcia warsztatowe (ŚCDN)	4
Temat wyjazdu edukacyjnego (scenariusz nr 12 – ŚCDN)	Dzień II	Wyjazd edukacyjny na Święty Krzyż, do Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej w Kielcach oraz do Geoparku. Uczniowie obserwują i poznają atrakcje turystyczne regionu świętokrzyskiego, zapoznają się ze specjalistycznym słownictwem. Uczniowie komunikują się w języku angielskim.	Wyjazd edukacyjny	1 dzień
Temat zajęć (scenariusz nr 13 – UJK)	Okres między II a III sesją (zjazdem)	Zbieranie, selekcjonowanie i opracowanie w języku angielskim informacji na temat atrakcji turystycznych Kielc i regionu świętokrzyskiego.	Zajęcia e-learningowe	4
Temat zajęć (scenariusz nr 14 – ŚCDN)	Okres między II a III sesją (zjazdem)	Opracowanie dwóch zadań/ćwiczeń dla innych uczestników projektu z danej grupy dotyczących odpowiednio legend świętokrzyskich poznanych na zajęciach warsztatowych i wyjazdu edukacyjnego – uczniowie wykorzystają wcześniej poznaną technikę tworzenia zadań: „Hot Potatoes” i umieszczają je w bazie danych. Uczniowie mogą przygotować pytania do legend, które zebrali, wyselekcjonowali i samodzielnie opracowali. Niemniej, muszą wysłać treść tej legendy do prowadzącego, aby umieścić ją na platformie e-learningowej.	Zajęcia e-learningowe	4

Sesja III (zjazd III dwudniowy)				
Temat zajęć (scenariusz nr 15 – UIJK)	Dzień I	Omówienie zagadnień związanych z pojęciem kultury, sztuki, tradycji i obyczajów. Rodzaje imprez kulturalnych. Różne formy rekreacji.	Seminarium naukowe (UIJK)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 16 – UIJK)		Zbieranie informacji na temat współczesnego życia miasta i regionu. Przedstawienie oferty w zakresie kultury i rekreacji w formie prezentacji w języku angielskim.	Warsztaty badawcze (UIJK)	4
Temat zajęć (scenariusz nr 17 – ŚCDN)		Konkurs w języku angielskim dotyczący wiedzy o legendach i przyrodzie regionu świętokrzyskiego. Pytania do konkursu zostaną opracowane na podstawie materiałów tworzonych przez nauczyciela i uczniów do 29.06.2014 r. Dyskusja na temat atrakcji turystycznych wybranych krajów anglojęzycznych: Irlandia, Szkocja, Walia.	Zajęcia warsztatowe (ŚCDN)	2
Temat zajęć (scenariusz nr 18 – ŚCDN)	Dzień II	Podstawy tworzenia ćwiczeń interaktywnych na tablicy w programie Smart Board – uczniowie zapoznają się z podstawami tworzenia ćwiczeń i przygotowują co najmniej trzy ćwiczenia w Smart Board do prezentacji: Atrakcje turystyczne Walii, Szkocji czy Irlandii. Zbieranie, selekcjonowanie i opracowanie informacji w parach dotyczącej atrakcji turystycznych w ww. krajach anglojęzycznych (uczniowie komunikują się w języku angielskim).	Zajęcia warsztatowe (ŚCDN)	4
Temat zajęć (scenariusz nr 19 – ŚCDN)		Prezentacja prac wykonanych przez poszczególne pary uczniów. Informacja zwrotna dla uczniów.	Zajęcia warsztatowe (ŚCDN)	2

Ogólna charakterystyka metod nauczania oraz sposobów i technik pracy z uczniem zdolnym

Dobór metod i form pracy z uczniem zdolnym podczas realizacji edukacyjnego projektu badawczego zależy w dużej mierze od celu zajęć, którego realizacji mają one służyć. Jednocześnie skuteczność metody kształcenia w oczywisty sposób zależy od zaangażowania nauczyciela i jego umiejętności dotyczących aktywizowania uczniów oraz wykorzystania nowoczesnych technologii podczas zajęć, a także od sposobu prowadzenia warsztatów i zastosowanych podczas nich form przekazu angażujących różne zmysły uczniów.

Ogromnym wsparciem w rozwoju ucznia zdolnego jest stosowanie podczas pracy z nim różnorodnych metod nauczania wpływających na zaangażowanie i uatrakcyjnienie procesu nauczania. Do najbardziej efektywnych metod pracy ze zdolnymi uczniami gimnazjów można zaliczyć: metodę dramy, projektu, trening twórczości, tutoring, mentoring, coaching, Action learning.

Gimnazjum to czas, w którym kształtuje się światopogląd ucznia, uwypukla się jego niezależność i bunt na wszystko co nie spełnia jego oczekiwań (Jabłonowska M., Łukasiewicz-Wielebna J., „Model pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym”, 2012: 298, <http://jows.pl/node/168>).

Istotne jest zatem dostrzeżenie i docenianie jego indywidualizmu, jego zainteresowań i jego uzdolnień. Uczeń w tym wieku jest również wymagający w stosunku do nauczyciela, zatem działania i zachowania nauczyciela, które nie spełniają oczekiwań ucznia uzdolnionego będą przez niego odrzucone. Niezwykle ważne jest przy tym budowanie samooceny ucznia i jego motywacji do nauki języka obcego poprzez:

- stosowanie urozmaiconych zadań, które odchodzą od schematu i pozwalają ukazać problem w różnych kontekstach;
- stawianie mu zadań adekwatnych do jego możliwości, zadania zbyt łatwe, ale jednocześnie również zbyt trudne szybko zniechęcają go do nauki;
- częste chwalenie go za wykonanie zadania, dostrzeganie ciekawych pomysłów, zwracanie uwagi na jego samodzielność i niestandardowe rozwiązania zadania (nawet jeżeli rozwiązanie o ile jest poprawne i logiczne nie jest zbieżne z naszym);
- unikanie sytuacji, w których uczeń uzdolniony mógłby czuć się wobec klasy jako ulubieniec, mogłoby to powodować odrzucenie go przez grupę i w rezultacie obniżenie samooceny) (Sobańska Jędrych J., Karpeta-Peć B., Torenc M., „Rozwijanie zdolności językowych na lekcjach języka angielskiego”, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa, 2013: 40-41).

Wybraliśmy metody pracy z uzdolnionymi gimnazjalistami najbardziej adekwatne do osiągnięcia celów naszych zajęć: metodę projektu, metodę CLIL oraz metody związane

z wykorzystaniem technologii informacyjnej (np. metodę WebQuest, czy wykorzystanie narzędzia *Hot Potatoes* w celu zebrania informacji zwrotnej od uczestników zajęć), a także elementy innych metod, o których napiszemy później.

Metoda projektu polega na samodzielnym realizowaniu przez uczniów zadania przygotowanego przez nauczyciela na podstawie wcześniej ustalonych założeń. To przedsięwzięcie trwa przez dłuższy okres: od jednego do kilku tygodni, czy miesięcy. Metoda ta kładzie nacisk na samodzielną pracę uczniów i uczy korzystania z różnych źródeł informacji, podczas której uczniowie uczą się odpowiedzialności, podejmowania decyzji oraz dokonywania samooceny. W pracy grupowej rozwijają się umiejętności podejmowania decyzji, rozwiązywania konfliktów, wyrażania własnych opinii, słuchania innych osób, poszukiwania kompromisów, dyskusowania, dokonywania oceny pracy własnej i innych). Projekt jest metodą edukacyjną kształtującą wiele umiejętności i integrującą wiedzę z różnych przedmiotów. Istotą tej metody jest samodzielna praca uczniów służąca do realizacji określonego przedsięwzięcia w oparciu o przyjęte wcześniej założenia (Dąbrowska T., Dyndor L., Forys M., Gałązka K., Kolczyńska E., Madziara, A., Pęczek K., Sprawka E., Wachowicz E., „Model pracy z uczniem zdolnym w gimnazjum”, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2013: 116).

Metoda CLIL (Content and Language Integrated Learning) powstała w latach dziewięćdziesiątych poprzedniego stulecia.

Zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe stanowi innowacyjne podejście metodyczne o znacznie szerszym zakresie niż samo nauczanie języków obcych. Jego zwolennicy podkreślają, że ma ono umożliwić biegłe opanowanie zarówno danego pozajęzykowego przedmiotu, jak i języka, w którym naucza się tego przedmiotu, przy czym do każdego z tych elementów przywiązuje się taką samą wagę. Ponadto osiągnięcie tego podwójnego celu wymaga opracowania specjalnego podejścia do nauczania, polegającego na tym, że przedmiotu pozajęzykowego nie naucza się w obcym języku, lecz wraz z językiem obcym i poprzez język obcy. Oznacza to konieczność przyjęcia bardziej zintegrowanego podejścia zarówno do nauczania, jak i do uczenia się, które wymaga tego, aby nauczyciele zwrócili szczególną uwagę nie tylko na to, jak powinno się uczyć języków, ale także na cały proces kształcenia. Niezależnie od tych specyficznych aspektów zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe i inne formy kształcenia dwujęzycznego czy kształcenia „przez zanurzenie” mają pewne cechy wspólne, które chętnie podkreśla wielu ekspertów. Na przykład na płaszczyźnie organizacyjnej zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe umożliwia dość intensywną naukę języków, nie zajmując równocześnie zbyt wielu godzin. U jego podstaw leży również takie istotne zasady metodyczne, wynikające z badań nad nauczaniem języków obcych, jak konieczność stawiania uczących się

osób w sytuacjach wymagających autentycznej komunikacji („Zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe w szkołach w Europie, Europejskie”, Biuro Eurydice, Bruksela, 2006, http://www.eurydice.org.pl/sites/eurydice.org.pl/files/clil_pl.pdf).

Innymi metodami, które również sprzyjają wzmocnieniu i wzbogacaniu mocnych stron ucznia, pielęgnowaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz niwelowaniu słabych stron i trudności są między innymi: **metody aktywizujące** – sprzyjające samodzielności w myśleniu, definiowaniu pojęć, logicznemu argumentowaniu, poszukiwaniu strategii rozwiązywania problemów, korzystaniu z różnorodnych źródeł informacji, wnioskowaniu, kojarzeniu a także współpracy i integracji, **metody heurystyczne** (służące samodzielnemu poszukiwaniu i odkrywaniu prawd, prawidłowości, faktów i związków między nimi), a także „**techniki pytań problemowych**”.

W nauczaniu skuteczne mogą być również metody podające – wykład aktywny, poprzedzony krótką informacją czego będzie dotyczył, interesujący dla uczniów, praca z tekstem wymagająca przede wszystkim uświadomienia celu tej pracy, rozpoczynająca się od wyszukania oraz wyjaśnienia niezrozumiałych zwrotów, polegająca na czytaniu po kątem wyselekcjonowania konkretnych informacji lub ustalenia odpowiedzi na podane/ustalone pytanie lub przygotowania pytań na podstawie treści czytanego tekstu (Dąbrowska T., Dyndor L., Foryś M., Gałązka K., Kolczyńska E., Madziara A., Pęczek K., Sprawka E., Wachowicz E., „Model pracy z uczniem zdolnym w gimnazjum”, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2013: 91).

Przygotowanie zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych

Jednym z przykładów innowacyjnego podejścia do kształcenia ucznia zdolnego jest wykorzystanie przez nauczycieli i specjalistów narzędzi informatycznych. Ciekawą metodą pracy z wykorzystaniem źródeł informatycznych w pracy z uczniem zdolnym jest **WebQuest**.

Jak zdefiniować WebQuest?

WebQuest jest jedną z najnowszych metod pracy, która pozwala na efektywne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie dydaktycznym, a jednocześnie łączy teorię z rzeczywistością, tak więc jest szczególnie polecana. Model poszukiwania i odkrywania wiedzy w oparciu o Internet, nazwany WebQuest, został opracowany w 1995 roku przez Bernie Dodge’a i Toma Marcha, dwóch nauczycieli z San Diego State University w USA. Tak więc od kilkunastu lat metoda ta podbija szkoły na całym świecie.

WebQuest to nowatorska metoda pracy z uczniami wykorzystująca technologię informacyjną. Celem podstawowym tej metody jest przedstawienie nowego sposobu pracy wykorzystującego elementy uczenia się zespołowego opartego na idei konstruktywizmu, czyli budowania własnej wiedzy w oparciu o Internet.

WebQuest to wg Bernie Dodge’a, twórcy koncepcji WebQuestu, aktywność zorientowana na dociekanie, w której większość lub całość informacji uzyskanych przez uczących się pochodzi z Internetu. WebQuesty powstają, aby wydajnie spożytkować czas ucznia, aby bardziej skupić się na użyciu informacji niż na ich szukaniu oraz aby wspomóc myślenie ucznia na poziomie analizy, syntezy i oceny.

WebQuest to działalność badawcza, w której większość lub wszystkie informacje wykorzystane przez ucznia pochodzą z Internetu. WebQuest jest tak zaprojektowany, aby motywować badacza do twórczego wykorzystania informacji, a nie tylko wyszukania ich w sieci, oraz aby wspomagać jego myślenie na poziomie analizy, syntezy i ewaluacji.

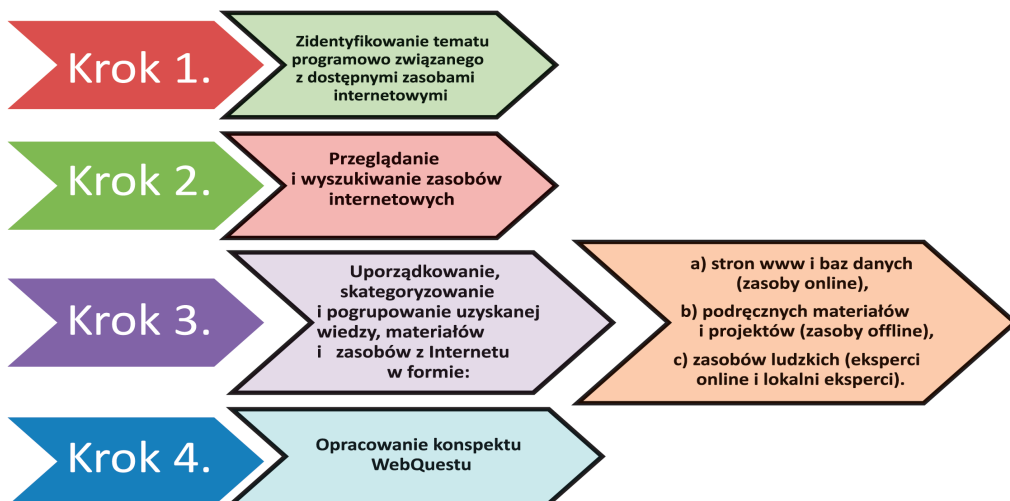
Metoda WebQuestu daje możliwości konstruktywistycznego zastosowania technologii informatycznych w kształceniu stacjonarnym i na odległość, wykorzystującym Internet i jego zasoby. Można ją także stosować na wszystkich poziomach edukacyjnych, ponieważ na każdym z nich (zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnokształcącego) uczniowie wykorzystują ICT podczas procesu edukacyjnego.

„WebQuesty wykorzystują teorię konstruktywizmu i są znakomitym narzędziem edukacyjnym” – podkreśla Kenton Letkeman, twórca wielu znakomitych WebQuestów.

W przypadku wielu projektów badawczych uczniowie wchłaniają informacje i przenoszą je na papier w jednym tylko celu, aby uzyskać dobrą ocenę. WebQuesty stawiają przed uczniami zadania, które pozwalają im wykorzystać wyobraźnię oraz zastosować umiejętność rozwiązywania problemów. Odpowiedzi nie są z góry założone i dlatego muszą być odkryte lub stworzone. Uczniowie muszą zastosować kreatywne myślenie oraz umiejętność rozwiązywania problemów, aby znaleźć rozwiązania stawianych problemów.

Jaki jest przepis na „dobry” WebQuest?

Sam twórca tej metody nauczania – uczenia się B. Dodge w następujący sposób opisuje kroki mające na celu zbudowanie „dobrego” WebQuestu:

Należy pamiętać, aby wymyślić temat WebQuestu, który będzie interesujący dla naszych uczniów i „pociągnie” ich do samodzielnego uczenia się. Powinien on być dostosowany do wieku rozwojowego uczniów, ich możliwości, ograniczeń i zainteresowań. Dlatego trzeba określić precyzyjnie adresatów WebQuestu oraz jego autora/ autorów.

Zwróćmy uwagę, szczególnie planując WebQuesty dla młodszych uczniów, aby były to prace samodzielne, sprawiające dzieciom dużo radości, a nie pokaz umiejętności rodziców i starszego rodzeństwa.

Trzeba pamiętać, że WebQuest jest metodą opartą na wyszukiwaniu informacji (w całości lub w większości). Sposób poszukiwania informacji jest interaktywny. Wiadomości, które są poszukiwane, pochodzą z zasobów internetowych (mogą zostać uzupełnione telekonferencjami lub materiałami interaktywnymi). Jak więc widać, wybrany przez nas temat musi korespondować z założeniami i celami danej metody.

WebQuesty są efektywniejsze w nauczaniu od tradycyjnych metod, ponieważ zawierają wiele czynników motywujących do uczenia się, m.in. poprzez możliwość wcielania się przez uczących w różne role (np. naukowców, detektywów, reporterów, specjalistów w danym zawodzie) oraz tworzenia własnych prezentacji multimedialnych zamieszczanych na stronach internetowych.

WebQuesty stawiają przed uczniami zadania, które pozwalają im wykorzystać wyobraźnię oraz zastosować umiejętność rozwiązywania problemów. Odpowiedzi nie są z góry założone i dlatego muszą być odkryte lub stworzone. Uczniowie muszą zastosować kreatywne myślenie oraz umiejętność rozwiązywania problemów, aby znaleźć rozwiązania stawianych problemów.

„**Dobrze zaplanowany WebQuest**” – mówi Mim Faro utalentowana i pełna zapału nauczycielka Mt. Penn Elementary Center w Pensylwanii – zawiera przewodnik dla uczniów, twórczy projekt końcowy z miejscem na dowolność oraz źródła informacji łączy, które pomogą odpowiedzieć na pytania oraz wzbogacą projekt.

Dobry WebQuest jest zaprojektowany w ten sposób, aby uczniowie pracowali niezależnie, pozwalając nauczycielowi wspomagać proces uczenia się, a nie jedynie dysponować wiedzą.

Mim Faro radzi nauczycielom rozważającym użycie WebQuestu w klasie, aby zawsze dokładnie sprawdzali WebQuesty, które nie są ich własnymi produktami, aby upewniali się, że informacja jest adekwatna i linki czynne.

(przy opisanu metody WebQuest wykorzystano opracowanie przygotowane przez Marię Krogulec-Sobowiec).

Warunki realizacji edukacyjnego projektu badawczego

- Odbiorcy edukacyjnego projektu badawczego.
- Liczebność grup.
- Miejsce realizacji edukacyjnego projektu badawczego.
- Środki dydaktyczne.
- Literatura dla nauczyciela.
- Literatura dla ucznia.

Odbiorcami projektu edukacyjnego są uczniowie gimnazjów, laureaci i finaliści wojewódzkiego konkursu gimnazjalnego z języka angielskiego. Dwie grupy językowe składają się z 12-13 uczniów. Projekt będzie realizowany na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz w Centrum Edukacyjnym ŚCDN w Wólce Milanowskiej.

W czasie realizacji projektu będą wykorzystane następujące środki dydaktyczne:

- środki techniczne: komputery, drukarki, magnetofony, odtwarzacze płyt kompaktowych, głośniki, tablica interaktywna, tablica szkolna, filmy, fotografie, ilustracje z czasopism oraz ze stron internetowych, fragmenty programów telewizyjnych, audycje radiowe, nagrania na płytach CD oraz DVD, nagrania magnetofonowe, multimedialne programy komputerowe;
- środki naturalne: okazy z otoczenia przyrodniczego (wycieczka na Święty Krzyż oraz do Geoparku), okazy z otoczenia kulturowego i społecznego (zwiedzanie Ośrodka Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej w Kielcach);
- pozostałe środki dydaktyczne: podręczniki dla ucznia, nauczyciela oraz artykuły ze stron internetowych i z czasopism naukowych.

Literatura dla nauczyciela:

1. Bracha, Krzysztof (red.), *Legandy Świętokrzyskie* (Wydawnictwo Jedność).
2. Calabrese, Immacolata, Silvana Rampone, *Cross-curricular Resources for Young Learners* (Oxford University Press).
3. Campbell, Colin, Hanna Kryszewska, *Learner-based Teaching* (Oxford University Press).
4. Corbett, John, *Intercultural Language Activities* (Cambridge University Press).
5. Coyle, Do, Philip Hood, David Marsh, *CLIL* (Cambridge University Press).
6. Dąbrowska Teresa, Lidia Dyndor, Maria Foryś, Kinga Gałązka, Elżbieta Kolczyńska, Aneta Madziara, Katarzyna Pęczek, Ewa Sprawka, Ewa Wachowicz, *Model pracy z uczniem zdolnym w gimnazjum* (Ośrodek Rozwoju Edukacji).
7. Deller, Shelagh, Christine Price, *Teaching Other Subjects Through English* (Oxford University Press).

8. Komorowska, Hanna, *Sprawdzenie umiejętności w nauce języka obcego* (Fraszka Edukacyjna Sp. z o.o.).
9. Łysak, Krzysztof, *Informator dla osób opracowujących edukacyjne projekty badawcze w ramach realizacji partnerskiego projektu systemowego Świętokrzyski System Wspierania Talentów – Fascynujący Świat Nauki*.
10. Martin Daniel, *Activities for Interactive Whiteboards* (Helbling Languages).
11. Sharma Pete, Barney Barrett, *Blended Learning* (Macmillan).
12. Sobańska-Jędrych Joanna, Beata Karpeta-Peć, Marta Torenc, *Rozwijanie zdolności na lekcjach języka obcego* (Ośrodek Rozwoju Edukacji).
13. Terente Fernandez, Gilberte Terente, Chris Evenden (red.), *Actividades para la enseñanza de ingles a traves de contenidos en secundaria* (Consejeriade Education y Clencia Centro del Profesorado Recursos de Oviedo).
14. Tomalin Barry, Susan Stempleski, *Cultural Awareness* (Oxford University Press).
15. Van den Branden Kris, *Task-based Language Education* (Cambridge University Press).

Literatura dla ucznia:

1. Flinders Steve, *Oxford Bookworms Library Stage 1* (Oxford University Press).
2. Trukszyn Alicja (red.), *Legendy i podania świętokrzyskie* (Wydawnictwo Jedność).
3. Vicary Tim, *Oxford Bookworms Factfile Stage 2* (Oxford University Press).

Oczekiwane osiągnięcia ucznia

Uczniowie realizujący edukacyjny projekt badawczy będą mieli możliwość zdobycia wiedzy na określony temat, prowadzenia doświadczeń i ich obserwacji oraz rozwinięcia umiejętności pracy w grupie. Oczekiwane osiągnięcia ucznia powinny się odnosić do: wiedzy, umiejętności i postaw.

Wiedza – uczniowie zdobędą wiedzę dotyczącą następujących zagadnień:

- wiedza współczesna dotycząca historii, tradycji, obyczajów, legend, przyrody, geologii, przemysłu, architektury regionu świętokrzyskiego;
- wiedza dotycząca kulturoznawstwa i realioznawstwa brytyjskiego;
- poszerzanie słownictwa specjalistycznego (z języka angielskiego) dotyczącego następujących dziedzin: architektury, geologii, historii, kultury, przyrody, przemysłu.

Umiejętności – uczniowie nabędą praktyczne umiejętności, cenne w wielu dziedzinach życia codziennego oraz wykorzystane w przedsiębiorstwach, czy placówkach naukowych, np.:

- kształcenie sprawności czytania ze zrozumieniem tekstów w języku angielskim związanych z architekturą, geologią, historią, kulturą, przemysłem oraz przyrodą;

- kształcenie formułowania przejrzystych i szczegółowych wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku angielskim;
- kształcenie umiejętności tłumaczenia tekstów z języka polskiego na język angielski oraz języka angielskiego na język polski (wykorzystując zarówno leksykę jak i struktury gramatyczne);
- rozwijanie umiejętności rozumienia ze słuchu różnych wypowiedzi i audycji dotyczących kulturoznawstwa i realizoznawstwa;
- kształcenie umiejętności posługiwania się różnymi programami komputerowymi, m.in. Hot Potatoes, czy tworzenia ćwiczeń w Smart Board;
- wykorzystanie logicznego myślenia przyczynowo-skutkowego w rozwiązywaniu problemów;
- samokształcenie się i autoprezentacja.

Postawy – uczniowie realizujący edukacyjny projekt badawczy będą:

- podejmować działania na rzecz najbliższego środowiska przyrodniczego i zabytków kultury;
- potrafić integrować zdobytą wiedzę i umiejętności z różnych dziedzin (architektura, geologia, historia, kultura, przyroda);
- pracować w zespołach badawczych;
- porozumiewać się w sytuacjach z życia codziennego, mogących zaistnieć na uczelni, w czasie wycieczek edukacyjnych;
- podejmować działania propagujące rolę nauki w życiu kulturalnym, gospodarczym i społecznym.

Monitorowanie osiągnięć uczniów

Monitorowanie osiągnięć uczniów podczas realizacji edukacyjnych projektów badawczych obejmuje:

- metody sprawdzania wiedzy, umiejętności i postaw,
- przykładowe narzędzia ewaluacji,
- informację zwrotną dla uczestników projektu badawczego.

Podczas realizacji edukacyjnych projektów badawczych nie przewiduje się formalnej oceny osiągnięć uczniów, natomiast niezbędna jest informacja zwrotna dotycząca postępów uczestników zajęć. Informacja zwrotna powinna pomóc uczniowi, aby w pełni wykorzystywał swoje możliwości intelektualne oraz aby wiedzę zdobywał dla siebie nie dla stopni szkolnych. Takie możliwości daje ocenianie kształtujące, które polega na pozyskiwaniu przez nauczyciela i ucznia w trakcie nauczania informacji, które pozwolą rozpoznać, jak przebiega proces uczenia się i aby określić na jakim etapie realizacji celów edukacyjnych są uczniowie, dokąd mają zmierzać i jakie działania będą temu sprzyjać.

W przypadku realizacji projektów badawczych należy zwrócić uwagę na umiejętność powiązania wiadomości teoretycznych z umiejętnościami praktycznymi, co ma szczególne znaczenie w przypadku formułowania zadań. Obserwacja pracy ucznia na zajęciach jest jednym z najefektywniejszych sposobów pozyskania informacji i danych o osiągnięciach ucznia. Na podstawie informacji otrzymanej od nauczyciela uczeń może indywidualnie wnioskować co zna, a czego jeszcze powinien się nauczyć. Nauczyciel stosujący ocenianie kształtujące kładzie nacisk na robienie postępów przez każdego ucznia indywidualnie, bez odwoływania się do osiągnięć innych uczniów. Ocenianie kształtujące jest również powiązane z planowaniem procesu nauczania i uczenia się (nauczyciel określa cele oraz kryteria oceniania, które przekazuje uczniom i stosuje pod czas zajęć). Nauczyciel planuje również to, w jaki sposób powinien przekazać informację zwrotną uczniom. Informacja zwrotna powinna zawierać, co uczeń zrobił dobrze, co musi poprawić i w jaki sposób ma to zrobić oraz wskazówki dotyczące dalszego rozwoju ucznia. Informacja zwrotna kierowana bezpośrednio do uczniów zwiększa ich zaangażowanie i zachęca do efektywniejszej pracy na zajęciach.

Formy oceny uczniów:

- obserwacja pracy uczniów,
- wywiad z uczniami,
- indywidualne karty pracy,
- ankiety dla uczniów,
- analiza wytworów uczniów,
- aktywność uczniów na zajęciach,
- aktywność na platformie e-learningowej,
- samodzielne wykonywanie zadań na zajęciach, czy zadań domowych.

Nauczyciele prowadzący zajęcia zobowiązani są do uzupełniania kwestionariusza indywidualnych osiągnięć ucznia.

Informacja zwrotna dla uczestników edukacyjnych projektów badawczych:

Uczniowie realizujący edukacyjny projekt badawczy powinni otrzymać na zakończenie od prowadzących informację zwrotną odnoszącą się do ich osiągnięć w obszarze:

- wzrostu kompetencji naukowych w zakresie formułowania pytań i wyciągania wniosków oraz inicjatywności ukierunkowanej na kreatywność,
- wzrostu umiejętności rozpoznawania swoich mocnych stron oraz organizowania własnego procesu uczenia się, zarówno indywidualnie jak i w grupie.

Informacja zwrotna dla uczniów powinna się odnosić do następujących aspektów:

- rzetelności pracy nad wykonywanymi zadaniami,
- zaangażowania i aktywności na zajęciach,
- koleżeńskiej postawy,
- kreatywność w podejściu do rozwiązywania zadań,
- umiejętności projektowania i przeprowadzania obserwacji i doświadczeń,
- stopnia opanowania wiadomości,
- umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce,
- umiejętności dokumentowania wyników pracy i dokonywania samooceny,
- aspektów językowych (wymowy, znajomości słownictwa, mówienia, słuchania, czytania, pisanie, opanowania gramatyki).

(Łysak K., „Informator dla osób opracowujących edukacyjne projekty badawcze w ramach realizacji partnerskiego projektu systemowego Świętokrzyski System Wspierania Talentów – Fascynujący Świat Nauki”: 23-24).

ZAŁĄCZNIKI

Scenariusz zajęć nr 1

TEMAT: DLACZEGO PODRÓŻUJEMY?

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: SEMINARIUM NAUKOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica wymienia różne cele, dla których ludzie podróżują.
- Uczeń/uczennica rozumie i analizuje wypowiedzi znanych osób dotyczące Polski.
- Uczeń/uczennica opisuje, jak Polska jest postrzegana przez obcokrajowców.

METODY I FORMY PRACY:

- Pogadanka, dyskusja.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy, film.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Wprowadzenie (15 minut).**
Podróżowanie jako jedna z ważnych aktywności człowieka; uczniowie zastanawiają się nad tym, co motywuje nas do podróżowania. Nauczyciel może zasugerować główne kategorie celów i poprosić uczniów o podanie przykładów w ramach poszczególnych kategorii. Uczniowie pracują w grupach 3-4-osobowych i przygotowują listę celów.
- **Faza II – Jakie miejsca są atrakcyjne turystycznie (15 minut).**
Nauczyciel prosi uczniów o podanie przykładów miejsc za granicą Polski, które są uważane za atrakcje turystyczne (np. piramidy w Egipcie, wybrzeże Chorwacji, lodowce w Alpach). Praca w grupach. Dyskusja ogólna.
- **Faza III – Z czym lub kim Polska kojarzy się obcokrajowcom (45 minut).**
Uczniowie oglądają film pt. „Polska? Tak!” (źródło: YouTube)
Przed projekcją filmu nauczyciel wprowadza temat filmu, w którym światowe sławy mówią o tym, z czym kojarzy im się Polska lub jakie mają doświadczenia związane z pobytem w Polsce. Uczniowie otrzymują listę osób, których wypowiedzi usłyszą. Nauczyciel pyta, czy rozpoznają wymienione na liście nazwiska (np. czym dana osoba się zajmuje – jest aktorem, aktorką, reżyserem, piosenkarzem, piosenkarką itp.). Podczas oglądania filmu uczniowie mają znaleźć następujące informacje:
 - które z gwiazd mają polskie korzenie,

- nazwy których polskich miast są wymieniane,
- o jakich historycznych wydarzeniach wspominają mówiący,
- jakich sławnych Polaków wymieniają.

W czasie oglądania filmu uczniowie indywidualnie robią notatki a następnie w parach je porównują. Dyskusja ogólna. (Karta pracy ucznia: **Task A**)

Uczniowie oglądają film po raz drugi. Ich zadaniem jest zwrócenie uwagi na wybrane wypowiedzi. Przed obejrzeniem filmu uczniowie otrzymują listę krótkich cytatów z filmu, które będą musieli rozwinąć (zinterpretować) w oparciu o zrozumienie kontekstu, w którym zostały wypowiedziane.

- **Faza V – Podsumowanie (15 min)**

Nauczyciel prosi uczniów o podsumowanie, jak obcokrajowcy postrzegają Polskę, co jest dla nich atrakcyjne i jaka jest ich wiedza na temat Polski. Praca zbiorowa.

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIA

TASK A

You will see a film in which the following celebrities speak about Poland.

Natalie Portman	Daniel Radcliffe	James Gray
Linda Evangelista	Robert Redford	Ralph Fiennes
Josh Lucas	Kevin Reynolds	Placido Domingo
Leslie Nielsen	Peter Weir	Val Kilmer
Morgan Freeman	J.M. Jarre	Enya
Terence Stamp	Danny DeVito	John Cleese
Zucchero	Christopher Lambert	Ian Gillian
Robert Duvall	Russell Crowe	Jim Carrey
Bill Nighy	Tom Hanks	

While watching the film *Poland? Yes!* answer the following questions:

- a) Which of the celebrities have Polish roots? Give examples.
- b) Which Polish cities are mentioned in the film? What do they say about them?
- c) What historical events are mentioned in the film? Give examples.
- d) Which famous Poles do they talk about? Give examples.

TASK B

You will see the film again. While watching it, pay attention to the following utterances, which are given in chronological order. What exactly do the speakers mean? What are they talking about?

Morgan Freeman: That was something!

Robert Duvall: You, guys, saved Europe!

Robert Redford: That's pretty impressive!

Peter Weir: It's amazing you're here!

Placido Domingo: And he told me, Yes!

Two people mention „Polish spirit” and the „spirit of Poland”. What do they mean by that?

NOTATKI DLA NAUCZYCIELA

Why do we travel?

- for educational purposes (to see monuments and works of art, to see how people live in other countries, to learn about other cultures);
- for pleasure and adventure (to see new places, to gain new experiences, to have a good time, to enjoy good weather);
- for health and recreation (to have a rest, to recover from stress, to practise sport, to get fit, to improve your health);
- for family reasons (to see your relatives, to visit your homeland or the country your parents / grandparents come from);
- for prestige (it is trendy and you can outdo other people in the number of countries you have visited).

TASK A (Answer Key)

- Which of the celebrities have Polish roots? Give examples. Natalie Portman (grandfather), Linda Evangelista (aunt), Josh Lucas (grandparents)
- Which Polish cities are mentioned in the film? What do they say about them? Kraków (restaurant, theatre), Warsaw (the Old Town, international atmosphere, excellent shoe-makers), Poznań (architecture, parks)
- What historical events are mentioned in the film? Give examples. Sobieski's victory at Vienna, Polish pilots in the Battle of England, the Velvet Revolution, Poland v. England football match at Wembley in 1973.
- Which famous Poles do they talk about? Give examples. Lech Wałęsa, Janusz Kamiński, Wojciech Kilar, Andrzej Wajda, Pope John Paul II, Joseph Conrad, Chopin.

Scenariusz zajęć nr 2

TEMAT: JAK ZABYTKI ARCHITEKTURY WPLYWAJĄ NA ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNĄ REGIONU?

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: WARSZTATY BADAWCZE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica identyfikuje atrakcje turystyczne Kielc i Kielecczyzny i nazywa opisuje je w języku angielskim.
- Uczeń/uczennica nazywa style architektoniczne w języku angielskim i wymienia ich cechy charakterystyczne.
- Uczeń/uczennica potrafi opowiedzieć w języku angielskim o najciekawszych obiektach architektonicznych Kielc i regionu świętokrzyskiego.

METODY I FORMY PRACY:

- Dyskusja, burza mózgów, metoda indukcyjna, WebQuest, metoda CLIL.
- Praca w parach, praca indywidualna, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy, Internet, słownik.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Rodzaje atrakcji turystycznych (10 minut).**
Nauczyciel pyta uczniów o to, jakie rodzaje miejsc są najczęściej odwiedzane przez turystów (np. muzea – jakie?, zabytkowe budowle – jakie?, miejsca ciekawe pod względem przyrodniczym – jakie?). Burza mózgów. Praca zbiorowa.
- **Faza II – Atrakcje turystyczne Kielc (30 minut).**
Nauczyciel przygotowuje listę najważniejszych atrakcji turystycznych miasta w języku angielskim. Uczniowie rozpoznają poszczególne obiekty i określają ich położenie na terenie miasta. Praca w parach. (Karta pracy ucznia: **Task A**).
Następnie uczniowie wybierają 3 najciekawsze ich zdaniem obiekty i uzasadniają swój wybór. Praca w parach. Uczniowie prezentują i uzasadniają swój wybór. Uczniowie czytają recenzje turystów anglojęzycznych i odgadują opisane tam atrakcje turystyczne Kielc. Praca indywidualna. (Karta pracy ucznia: **Task B**)
- **Faza III – Style w architekturze (40 minut).**
Nauczyciel pyta uczniów, czy wiedzą w jakim stylu zbudowane zostały niektóre z wymienionych w poprzednich zadaniach budowle.
Nauczyciel podaje nazwy głównych stylów architektonicznych i prosi uczniów o uporządkowanie ich w kolejności chronologicznej. Praca w parach. Nauczyciel sprawdza, czy kolejność jest poprawna.

Następnie uczniowie otrzymują na małych kartkach krótkie opisy w języku angielskim, wymieniające najważniejsze cechy poszczególnych stylów architektonicznych i dopasowują je do nazw tych stylów. (Karta pracy ucznia: **Task C**).

Uczniowie wykonują zadanie typu WebQuest: nauczyciel podaje listę obiektów architektonicznych województwa świętokrzyskiego; zadaniem uczniów jest znalezienie zdjęć tych obiektów w Internecie i określenie stylu architektonicznego budowli wraz z uzasadnieniem (należy wymienić te cechy budowli, które są charakterystyczne dla danego stylu). Praca w parach. Następnie uczniowie prezentują wybrane obiekty. (Karta pracy ucznia: **Task D**).

- **Faza IV – Podsumowanie (10 minut).**

Uczniowie odpowiadają na pytania dotyczące zabytków Kielc; w razie potrzeby korzystają ze stron internetowych zaproponowanych przez nauczyciela. (Karta pracy ucznia: **Task E**).

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIA

TASK A

Tourist attractions in Kielce. What do you know about the following attractions: where are they located, what can you see there, are they worth recommending to foreign tourists?

Museums:

- The National Museum – the former Palace of Kraków Bishops
- The Kielce History Mueum
- The Museum of Stefan Żeromski's School Years
- The Museum of Toys and Play
- The Diocesan Museum in Kielce
- The National Memory Museum – the former Kielce prison

Sacred buildings:

- St Adalbert's Church
- The Cathedral Basilica of the Assumption of the Blessed Virgin Mary
- The Holy Trinity Church
- The Garrison Church (a former Orthodox church)
- The Karczówka Monastery
- The former synagogue

Other historic buildings:

- The Stefan Żeromski Theatre
- The Manor of the Laszczyk family

Nature reserves:

Geopark: Kadzielnia, Wietrznia, Ślichowice

TASK B

Read some foreign tourists' reviews of Kielce landmarks and guess which attractions they refer to. (source: www.tripadvisor.com).

- 1) There is a nice modern building in a wonderful location. If you want to see the main exhibition, you have to book a tour before the visit. I was lucky, because I visited it during the „Night of museums”. The main exhibition is really interesting. It presents mainly prehistoric animals, which lived in the Kielce region millions of years ago, as full-scale models. So this is something that you cannot usually imagine from pictures. Some creatures are really amazing and strange. The models are accompanied by photos, texts and other graphics introducing places, geology or history. There is also a 5D cinema (in the shape of big drill), but I did not try it. If you have a chance to book a tour, do it – I recommend it.
I do not remember if there are texts only in Polish or also in English.
- 2) This is the number one you must see in Kielce. Today it is a museum, with very well preserved original rooms, furniture, and tapestries. If you are in a group, you get a guide (in various languages) or you can come alone and in every room there are very well prepared materials, where you can read information about everything in the room. There is also quite a large picture gallery of Polish painters – this gallery is very well organized and I really loved it. Usually, you can also visit some temporary exhibitions. So I really recommend visiting this museum. The staff are very nice and helpful, too.
- 3) It is a nice and not large museum in the middle of the city. It has two parts – one for temporary exhibitions and the other one (permanent) presents the whole history of the city from the beginning to the present day. This exhibition is quite interesting, full of authentic historical objects, but the information boards are only in Polish.
- 4) It is a not-so-large but beautiful geological park, where you can learn a lot of the history of the Earth. It is a peaceful place where you can relax on nice, sunny days and take a walk. Also you can meet there some interesting birds and insects. There is a route with information boards (I think only in Polish), where you can read about interesting geological formations and nature around you. At the end of the park, there is the Geo-Education centre located. I recommend visiting this nice natural park.

- 5) It is an extremely surprising place in the middle of a housing estate. It is a wonderful small geological reserve, where you can see nice examples of tectonic changes in the history of the Earth. This place was originally a quarry. At the bottom, there is a small lake (I do not recommend trying to swim in it) and you can come down by stairs. There is a very interesting view of the quarry from the bottom. There are also information boards both in Polish and in English. I recommend visiting this place, even though it is not near the centre of the city.

- 6) The main street in old Kielce is full of shops, cafes, pubs, culture and restaurants. It is 1,27 km long and it is a pedestrian precinct. During festivals (e.g. „the Days of the Kielce City”) this street acts as an open-air market. Near this street you can find main cultural places in Kielce – the Bishops’ Palace, the Market Square, etc. This street ends near the railway station.

- 7) A very well maintained Roman Catholic church just a few metres from the Bishops’ Palace. The origins of this church go back to the 12th century. The bell tower plays nice melodies – which are not the same every hour. This place is one of the best in Kielce to have a quiet rest.

- 8) A very nice place (rocky landscape with a small lake) for a short romantic walk in the middle of the city. From time to time there are open-air concerts and shows. There is also an underground route – but you have to call the administrator to open it for you and give you a guide. On the top of the hill there is a monumental statue of some „heroes”. I also recommend walking around this place – there are a lot of beautiful spots.

TASK C

STYLES OF ARCHITECTURE

- ▶ thick walls with small windows
 - ▶ semi-circular (round) arches
 - ▶ barrel vaults
 - ▶ cross vaults (two barrel vaults intersecting each other at right angles)
 - ▶ thick pillars
-

- ▶ very tall buildings with thinner walls and larger windows
 - ▶ pointed arches, used for strength and decoration in doorways, windows and arcades
 - ▶ large brick or stone structures built next to the outside wall, supporting the wall and the roof of the building on the outside (so-called buttresses)
 - ▶ very tall towers, often with spires (tall pointed structures on top of a tower)
 - ▶ high pointed roofs
 - ▶ ribbed vaults (ceilings); the vaults were made of curved ribs which met each other at the highest part of the vault
 - ▶ long and narrow, richly coloured stained-glass windows
 - ▶ a decorated portal (main door) with statues (sculptures) of saints, prophets or kings
 - ▶ a large rose window above the main door
-

- ▶ the name means „rebirth” or „revival”
 - ▶ a revival of interest in ancient times, in particular the culture of Ancient Greece and Rome
 - ▶ round arches and hemispherical domes
 - ▶ castles had a quadrilateral shape enclosing a courtyard and four towers at the corners
 - ▶ a courtyard surrounded by columns or rows of arches
-

- ▶ a highly decorative style which showed off the wealth and importance of the owner
 - ▶ tall towers, often capped with pear-shaped domes (= domes in the shape of a pear)
 - ▶ many ornaments made of wood (often gilded), plaster or marble
 - ▶ Large-scale ceiling frescoes (= paintings)
 - ▶ curved surfaces and irregular shapes
 - ▶ twisted lines suggesting movement
-

- ▶ a style characterised by regularity and simple forms
 - ▶ seeking balance and harmony
 - ▶ avoiding exaggeration
 - ▶ inspired by ancient art
 - ▶ straight lines
 - ▶ limited use of colour and ornamentation
-

- ▶ a mixture of elements from previous styles
- ▶ new and original combinations
- ▶ creative freedom
- ▶ no rules

TASK D

WebQuest: Find photos of some of the following buildings on the Internet and identify the style in which they were built (e.g. Baroque, etc.). Justify your answer (that is, say which features of the building are characteristic of a given style).

1. Opatów – St Martin’s Collegiate Church.
2. Basilica Minor in Wiślica.
3. Kielce – Basilica Cathedral.
4. Marconi Sanatorium in Busko-Zdrój.
5. The former Versailles Hotel in Kielce.
6. Wąchock Abbey.
7. Jan Długosz House in Wiślica.
8. Krakowska Gate in Szydłów.
9. St Adalbert’s Church.
10. Stefan Żeromski Theatre in Kielce.
11. Tarczek St Giles’ Church.
12. Chęciny – „Niemczówka” a former inn.
13. Kurozwęki Palace.
14. Oblęgorek Palace.
15. St Ladislaus Church in Szydłów.
16. Sandomierz City Hall.
17. Karczówka Monastery.
18. The Palace of the Badeni family in Bejsce.

TASK E

A quiz (**WebQuest**)

Answer the following questions. If necessary, use the Internet.

1. You want to see an Italian garden from the 17th century. Where is it situated?
2. What was the oldest building in Kielce that we know about? What was it made of?

3. How many towers has the Bishops' Palace got? Are they round?
4. What is the oldest wooden house in Kielce that has survived in good condition until the present day?
5. What can you see on the ceilings in the Bishops' Palace?
6. Where can you see a very original sculpture of the Blessed Virgin Mary with the Child, carved in a large chunk of lead ore dug up by a local miner?

NOTATKI DLA NAUCZYCIELA

TASK B (Answer Key)

- 1) The Wietrznia nature reserve.
- 2) The Palace of Kraków Bishops.
- 3) The Kielce History Museum.
- 4) The Wietrznia nature reserve.
- 5) The Ślichowice nature reserve.
- 6) Sienkiewicza Street.
- 7) The Basilica Cathedral.
- 8) The Kadzielnia nature reserve.

TASK C (Answer Key)

STYLES OF ARCHITECTURE

The ROMANESQUE style

(from the 6th to the 12th century)

- ▶ thick walls with small windows
- ▶ semi-circular (round) arches
- ▶ barrel vaults
- ▶ cross vaults (two barrel vaults intersecting each other at right angles)
- ▶ thick pillars

The GOTHIC style

(from the 13th to the early 15th century)

- ▶ very tall buildings with thinner walls and larger windows
- ▶ pointed arches, used for strength and decoration in doorways, windows and arcades
- ▶ brick or stone structures built next to the outside wall, supporting the wall and the roof of the building on the outside (so-called flying buttresses)

- ▶ very tall towers, often with spires (tall pointed structures on top of a tower)
- ▶ high pointed roofs
- ▶ ribbed vaults (ceilings); the vaults were made of curved ribs which met each other at the highest part of the vault
- ▶ long and narrow, richly coloured stained-glass windows
- ▶ a decorated portal (main door) with statues (sculptures) of saints, prophets or kings
- ▶ a large rose window above the main door

The RENAISSANCE style

(from the mid-15th to the early 17th century)

- ▶ the name means „rebirth” or „revival”
- ▶ a revival of interest in ancient times, in particular the culture of Ancient Greece and Rome
- ▶ round arches and hemispherical domes
- ▶ castles had a quadrilateral shape enclosing a courtyard and four towers at the corners
- ▶ a courtyard surrounded by columns or rows of arches

The BAROQUE style

(from the early 17th to the mid-18th century)

- ▶ a highly decorative style which showed off the wealth and importance of the owner
- ▶ tall towers, often capped with pear-shaped domes (= domes in the shape of a pear)
- ▶ many ornaments made of wood (often gilded), plaster or marble
- ▶ Large-scale ceiling frescoes (= paintings)
- ▶ curved surfaces and irregular shapes
- ▶ twisted lines suggesting movement

The CLASSICIST (or NEO-CLASSICIST) style

(from the late 18th to the mid-19th century)

- ▶ a style characterised by regularity and simple forms
- ▶ seeking balance and harmony
- ▶ avoiding exaggeration
- ▶ inspired by ancient art
- ▶ straight lines
- ▶ limited use of colour and ornamentation

The ECCLECTIC style

(from the late 19th to the early 20th century)

- ▶ a mixture of elements from previous styles
- ▶ new and original combinations
- ▶ creative freedom
- ▶ no rules

TASK D (Answer Key)

EXAMPLES OF ROMANESQUE ARCHITECTURE

Wąchock Abbey

St Giles' Church in Tarczek

St Martin's Collegiate Church in Opatów

EXAMPLES OF GOTHIC ARCHITECTURE

St Ladislaus Church in Szydłów

Jan Długosz House in Wiślica

Basilica Minor in Wiślica

EXAMPLES OF RENAISSANCE ARCHITECTURE

Sandomierz City Hall

„Niemczówka” a former inn in Chęciny

Krakowska Gate in Szydłów

EXAMPLES OF BAROQUE ARCHITECTURE

Basilica Cathedral in Kielce

St Adalbert's Church in Kielce

Karczówka Monastery (early Baroque)

EXAMPLES OF CLASSICIST (NEO-CLASSICIST) ARCHITECTURE

Kurozwęki Palace

The Palace of the Badeni family in Bejsce

Marconi Sanatorium in Busko-Zdrój

EXAMPLES OF ECLECTIC ARCHITECTURE

Oblęgorek Palace

Stefan Żeromski Theatre in Kielce

The former Versailles Hotel in Kielce

TASK E (Answer Key)

A quiz

1. You want to see an Italian garden from the 17th century. Where is it situated? (at the back of the Bishops' Palace).
2. What was the oldest building in Kielce that we know about? What was it made of? (St Adalbert's Church, built in 1084 of larch wood, it burnt down).
3. How many towers has the Bishops' Palace got? Are they round? (four towers, hexagonal).
4. What is the oldest wooden house in Kielce that has survived in good condition until the present day? (the Laszczyk family's manor).
5. What can you see on the ceilings in the Bishops' Palace? (paintings, e.g. The Trial of the Arians or Polish Brethren).
6. Where can you see a very original sculpture of the Blessed Virgin Mary with the Child carved in a large chunk of lead ore dug up by a local miner? (Karczówka Monastery).

Scenariusz zajęć nr 3

TEMAT: POZNAJEMY KRĘGOWCE ZE ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PARKU NARODOWEGO.

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA WARSZTATOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica zna i stosuje słownictwo w języku angielskim związane ze zwierzętami – kręgowcami oraz ich środowiskiem naturalnym.
- Uczeń/uczennica ogólnie charakteryzuje kręgowce (ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki i różnice między bezkręgowcami oraz kręgowcami).
- Uczeń/uczennica identyfikuje i porównuje główne cechy (również związane z budową) pięciu różnych grup kręgowców używając specjalistycznego słownictwa (w języku angielskim).
- Uczeń/uczennica wymienia w języku angielskim nazwy najbardziej popularnych zwierząt (kręgowców) zamieszkujących Świętokrzyski Park Narodowy oraz ogólnie je charakteryzuje.
- Uczeń/uczennica rozwija swoją kreatywność.

METODY I FORMY PRACY:

- Metoda podająca.
- Metody aktywizujące (np. burza mózgów).
- Metoda CLIL.
- Dyskusja.
- Praca z tekstem.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, burza mózgów.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Kartony papierowe, flipchart, pisaki, załączniki do scenariusza, ćwiczenia w Smart Notebook, gry edukacyjne – domino, karta ewaluacyjna.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Czynności organizacyjne – 5 minut.

- Przywitanie uczniów.
- Sprawdzenie listy obecności.

2. Wprowadzenie uczniów w tematykę warsztatów (zajęć) – 5 minut.

- Nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej film: „Woodpecker” ze strony internetowej <http://atlas-zwierzat.pl/filmyprzyrodnicze/ptaki/dzieciol-duzy> przez około 20 sekund.
- Prosi uczniów o odgadnięcie/odczytanie tytułu filmu i przetłumaczenie na język angielski.

- Następnie uczniowie odgadują o czym będą zajęcia.

3. Przedstawienie tematu lekcji – 15 minut.

- Nauczyciel wprowadza w tematykę zajęć:

There are a lot of attractions of each region, and wildlife is one of them. Today I am going to introduce you into the animal world of Świętokrzyskie Region but before I do this, I would like to provide you with some general information concerning animals. They are living things. They are multicellular and feed on other living things. They have a nervous system and can usually move from one place to another. Humans belong to the animal kingdom.

Animals are classified into groups according to the things they have in common.

Animals are classified into two main groups: a) animals with a backbone, b) animals without a backbone.

Invertebrates are animals that don't have a backbone. Animals which have a backbone are called vertebrates: fish, amphibians, reptiles, birds and mammals.

- Nauczyciel przedstawia ćwiczenie nr 1 na tablicy interaktywnej Vortex sort text, uczniowie mają przyporządkować nazwy poszczególnych grup zwierząt do kręgowców oraz bezkręgowców.
- Nauczyciel zapisuje na tablicy interaktywnej pytania: *What are the main groups of animals? How are they different from each other? Give several examples of invertebrates. Use a dictionary. What characteristics do all vertebrates share?*
 - *They fly*
 - *They have legs*
 - *They hatch from eggs*
 - *They have feathers*
 - *They have a beak*
 - *They have wings*
 - *They have a spinal column*
- Ochotnicy odpowiadają na zapisane na tablicy interaktywnej ww. pytania. Nauczyciel udziela informacji zwrotnej uczniom, którzy brali udział w dyskusji.
- Nauczyciel podsumowuje udział w dyskusji i rozdaje karty pracy nr 1. Uczniowie muszą przyporządkować nazwy poszczególnych gatunków do danych grup kręgowców.

4. Wprowadzanie nowych pojęć oraz nowego słownictwa związanego ze zwierzętami – kręgowce – 25 minut.

- Nauczyciel przedstawia na tablicy interaktywnej krzyżówkę – ćwiczenie interaktywne nr 2 z definicjami pojęć dotyczących świata zwierząt (szczególnie bezkręgowców). Wszyscy uczniowie biorą udział w tym ćwiczeniu.
 - Nauczyciel czyta dwa razy tekst dotyczący bezkręgowców:
Animals with a backbone are vertebrates. There are many different types of vertebrates and the way that each group carries out the vital functions (nutrition, reproduction and sensitivity) is very varied. For example, they have different types of limbs to move from one place to another (fins, wings or legs) and they also have different types of skin covering (scales, hair, or feathers). Also, some vertebrates feed off plants but others eat animals, and some of them lay eggs and others give birth to live babies. Many vertebrates have lungs to breathe, and others have gills and some of them have a steady internal temperature but others don't and they are called cold-blooded.
 - Uczniowie słuchają i następnie otrzymują karty pracy nr 2, w parach wykonują ćwiczenie dotyczące tłumaczenia pewnych ogólnych pojęć, które mogą być brane pod uwagę przy określaniu różnic między grupami kręgowców oraz przyporządkowania cech charakterystycznych dla kręgowców do tych pojęć.
Nauczyciel prosi wskazanych przez siebie uczniów o udzielenie odpowiedzi.
 - Nauczyciel dzieli uczniów na grupy 4-osobowe wykorzystując karteczki kolorowe (4 zielone, 4 czerwone oraz cztery żółte), które uczniowie losują ze specjalnie przygotowanego pudełka i prosi, aby przy użyciu słowników np. 'Oxford Wordpower', 'Oxford Advanced Dictionary' czy słowników online uczniowie wykonali następujące ćwiczenia rozdając karty pracy nr 3 (porównanie płazów z rybami) – grupa I (zielona), karty pracy nr 4 (porównanie ptaków z gadami) – grupa II (czerwona), karty pracy nr 5 (porównanie ssaków z ptakami) – grupa III (żółta).
 - Uczniowie wykonują ćwiczenia w grupach i po zakończeniu ćwiczeń liderzy grup przedstawiają wyniki swej pracy pozostałym uczniom uczestniczącym w warsztatach. Uczniowie wszystkich grup otrzymują pozostałe karty pracy przed pierwszą prezentacją.
Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych ćwiczeń.
- 5. Zastosowanie nowo poznanego słownictwa w ćwiczeniach praktycznych – 10 minut.**
- Nauczyciel prosi, aby w oparciu o poznane słownictwo uczniowie uzupełnili notatkę dotyczącą kręgowców (karta pracy nr 7) – ćwiczenie polegające na uzupełnianiu luk w tekście słowami umieszczonymi w tabeli (uczniowie zapoznali się ze słownictwem wykonując wcześniejsze ćwiczenia – karty pracy 1-5, z których mogą korzystać wykonując to ćwiczenie),

- Uczniowie uzupełniają luki w notatce indywidualnie i nie mogą korzystać ze słowników.
 - Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanego ćwiczenia.
- 6. Ćwiczenie – poznajemy zwierzęta zamieszkujące Świętokrzyski Park Narodowy – 20 minut.**
- Nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej stronę internetową Świętokrzyskiego Parku Narodowego – dotyczącą przyrody – <http://www.swietokrzyskipn.org.pl/przyroda/>.
 - Uczniowie zapoznają się ze stroną internetową.
 - Nauczyciel przeprowadza losowanie – zwierzętami z jakiej grupy będą zajmować się uczniowie, tzn. przygotowują krótką informację dotyczącą wyglądu zwierząt, ich budowy, ich środowiska naturalnego, rozmnażania, odżywiania, zwyczajów, czy są gatunkami zagrożonymi, kilka ciekawostek. Uczniowie sami dokonują wyboru zwierząt występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym i przygotowują informację (10 - 15 minut). Uczniowie otrzymują słowniczek obejmujący zwierzęta zamieszkujące Świętokrzyski Park Narodowy oraz karty z budową zwierząt (budowa zewnętrzna, szkielet). Uczniowie wykorzystują wszelkie możliwe materiały słowniki, atlasy, materiały na stronach internetowych.
 - Nauczyciel sprawdza pracę uczniów i wybiera pięć osób do przedstawienia swojej prezentacji słownej.
- 7. Podsumowanie lekcji – 5 minut.**
- Nauczyciel podsumowuje lekcję i jeżeli ma jeszcze czas może wykorzystać domino ze słownictwem, z którym uczniowie zapoznawali się podczas warsztatów (karta pracy nr 9). Uczniowie w grupach 4-osobowych wykonują zadanie.
- 8. Zadanie i omówienie pracy domowej – 5 minut.**
- Nauczyciel rozdaje karty pracy (karta pracy nr 7 oraz nr 8), zadania na uzupełnianie oraz na dopasowanie pojęć do ich opisu, definicji.
 - Nauczyciel informuje, że przed drugim spotkaniem odbędą się zajęcia e-learningowe, podczas których uczniowie będą musieli przygotować opis jednego zwierzęcia – kręgowca ze Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

PRZYKŁADOWE KARTY PRACY UCZNIĄ

Karta pracy 1

1) Complete the table. Use the animals in the box to complete the examples:

Toad	Turtle	Carp
Salamander	Lizard	Lion
Shark	Eagle	Bat
Sardines	Ostrich	Lark

Vertebrate groups	Examples

Karta pracy 2

1) Review the following vocabulary. Use the dictionary:

English	Polish	English	Polish
Backbone		Reproduction	
Feeding		Breathing	
Limbs		Skin	

English	Polish	English	Polish
Carnivores		Lungs	
Herbivores		Scales	
Omnivores		Hair	
Oviparous		Fur	
Viviparous		Cold-blooded	
Fins		Warm- blooded	
Legs		Limbs	
Wings		Feeding	
Gills		Breathing	

2) Complete the table with the vocabulary from the box below:

Feeding	Reproduction	Limbs	Skin/body covering	Inside temperatures	Breathing

Carnivores	Wings	Hair
Herbivores	Legs	Fur
Omnivores	Gills	Cold-blooded
Oviparous	Lungs	Warm-blooded
Viviparous	Scales	
Fins	Feathers	

Karta pracy 3

Learn about Fish and Amphibians, contrast them and complete the table

Read the following characteristics about fish and amphibians:

Fish:	Amphibians:
– They have a backbone	– They have a backbone
– They live in water	– They live in damp places
– They have fins to move	– They have legs to move
– They have shiny scales	– They have slimy wet skin
– They use gills to breathe	– They use lungs to breathe
– They are oviparous	– They are oviparous
– They are cold-blooded	– They are cold-blooded
e.g. salmon, sharks, cod, carp, sardines, ray, clown fish, pike	e.g. frogs, toads, tritons, salamanders

Practice

1. Answer the questions:

What are the basic differences between fish and amphibians?

What characteristics do fish and amphibians have in common?

Use the following table to compare fish and amphibians. Write sentences from question 1 in the corresponding column.

Fish	Fish and amphibians	Amphibians

2. Complete the sentences: amphibians or fish

- a) live near water, and use lungs to breathe.
- b) are born in the water and undergo metamorphosis.
- c) are covered with scales and breathe through gills.
- d) live in water and use their fins to move.

Karta pracy 4

Reptiles and birds

Read the following characteristics of reptiles and birds:

Reptiles	Birds
- They have a backbone- They have backbone - Most of them live on land - Most of them have legs to move - They have hard scales - They use lungs to breathe - They are oviparous - They are cold-blooded e.g. Snakes, lizards, crocodiles, alligators, turtles, dinosaurs	- They have backbone - Most of them live on land - They have wings (the front limbs) and legs (the hind limbs) to move - They have feathers - They use lungs to breathe - They are oviparous - They have beaks - They are warm-blooded e.g. Chicken, penguin, eagle, ostrich, quail

Practice:

1) How do reptiles move? How do birds move?

- a) They slither
- b) They fly
- c) They swim
- d) They walk

2. Which are bird characteristics? Which are reptiles characteristics?

Vertebrate Legs Scales Feathers Lungs	Oviparous Terrestrial Aquatic Wings

3. Answer these questions:

- a) What are the basic differences between reptiles and birds?
- b) What characteristics do reptiles and birds have in common?

4. Use the following table to compare reptiles and birds. Write the sentences from question 3 in the corresponding column.

Reptiles	Reptiles and birds	Birds

Karta pracy 5

Learn about mammals: compare mammals with other groups of vertebrates and complete the table below:

Read the following characteristics of mammals:

- They have backbone
- Most of them live on land
- They have legs to move
- They have hair or fur
- They use lungs to breathe
- They are viviparous
- They have mammary glands to feed the baby
- They are warm-blooded (steady body temperature)
e.g. dolphin, lion, bat, zebra, squirrel, kangaroo, chimpanzee

Practice

1. Remember that you are a mammal. You have:
 - a) a body with h.....
 - b) a s..... body temperature.
 - c) l to breathe with.
 - d) m..... to feed babies.
2. Tick the basic mammal characteristics:

Marine Vertebrate Hair or fur Wings Lungs Viviparous	Carnivorous Oviparous Legs Terrestrial Scales

3. Work in pairs to answer these questions:
 What are the basic differences between mammals and birds?
 What characteristic do mammals and birds have in common?
4. Use the following table to compare reptiles and birds. Write the sentences from question 3 in the corresponding column.

Mammals	Mammals and birds	Birds

5. Say which characteristics allow us to distinguish between mammals and all the other groups of vertebrates, and then complete the table.

Mammals	Other groups of vertebrates

Karta pracy 6

Practice

Fill in the missing words from the box below to complete the text. Most words are used more than once.

Fins	Oviparous	Tadpoles
Legs	Limbs	Carnivorous
Wings	Viviparous	Metamorphosis
Gills	Scales	Milk
Lungs	Skin	Cold-Blooded
Water	Feathers	Warm-Blooded
Air	Oxygen	
Land	Lips	

Fish

Fish live in _____ and use their _____ to move about. Their body is covered with thin and shiny _____. They breathe through _____ located on the sides of their head. Gills can extract dissolved _____ from water. Fish are _____ and baby fish hatch from the eggs.

Amphibians

Baby amphibians do not look like adults. They are aquatic larvae or _____. They breathe through gills. As young larvae grow, their appearance changes completely. They lose their gills and develop _____ to breathe _____. This process is called _____. Their _____ has no protective covering. They live on _____ but they stay near _____ to keep their skin moist. Fish are _____ and the females lay eggs in water. Most of them are _____ because they feed on insect and other invertebrates.

Reptiles

Their bodies are covered with hard. Most of the reptiles live on _____ but a few are aquatic. They need external heat from the sun to maintain their body temperature. For this reason, they are _____. They breathe through _____. They are _____ and the females lay eggs on land. Most of them are _____ and capture live prey.

Birds

Birds have a head, a trunk, limbs and a tail. The front limbs are _____ and the hind limbs are _____. Their skin is covered with _____ and they breathe with their _____. Birds are _____ because they can maintain their body temperature. They are _____ and the females lay eggs on land. The mouth is covered by a hard beak> the shape of the beak is appropriate for specific food.

Mammals

Mammals breathe air with their _____ and are _____-blooded. Most mammals have four _____. Most have _____, a few have fins but bats have _____. They have a body covered with _____ or fur. Mammals are _____ and they young develop inside the female's body. After birth, young mammals feed on the _____ which the mothers produce. Mammals have _____ that they use to suck the mother's milk.

Karta pracy 7

Complete the table with the words and expression from the box.

	Skin/body covering	How do they breathe ?	How do they reproduce?	Steady inside temperature (Yes/no)	Their limbs are
Amphibians					
Birds					
Fish					
Mammals					
Reptiles					

covered in scales damp with no scales dry and scaly hair or fur feathers gills lungs young have gills and adult have lungs	lay eggs in water lay eggs on land give birth to live young fins legs or nothing wings and legs generally legs

Karta pracy 8

Match each vertebrate group with their characteristics

Fish	They live in water when they are born, and they live on land when they are adults.
	They breathe through lungs. They are cold-blooded and their skin is covered with scales.
Amphibian	They are viviparous and feed their young with milk. They have lips to suck the mother's milk.
	They live in water and use their fins to move about. They breathe through gills.
Reptile	They breathe through lungs. They are warm-blooded and their skin is covered with feathers.
	They undergo metamorphosis.
Bird	They are oviparous. Females lay their eggs in water.
	The mouth is covered by a beak. They are oviparous and lay their eggs on land .
Mammal	They breathe through lungs. Their body is covered with hair or fur. They are warm-blooded.
	They are oviparous and they lay their eggs on land.

Karta pracy 9

Review concepts of vertebrates with domino game.

Work in pairs. Cut this sheet into 16 pieces and play a domino game with them.

Mammals	Organs to breathe oxygen from air
Vertebrates	The young develop inside the female's body
Viviparous	Vertebrates which have hairy skin and feed their young on milk
Reptiles	Animals with a steady internal temperature
Amphibians	Organs that can extract dissolved oxygen from the water
Warm-blooded	The group of animals which have a backbone and a skeleton
Gills	The group of vertebrates with scaly skin which mostly lay legs on land
Oviparous	They need heat from the sun to maintain their body
Metamorphosis	They eat other animals (meat)
Cold-blooded	Babies hatch from eggs
Carnivore	A type of terrestrial vertebrate which lay its legs in water
Lungs	Process of changing from one form into another
Fins	A group of vertebrates that has a beak, feathers and wings
Birds	They eat plants
Herbivore	They need them to move on land
Legs	They need them to move in water

Scenariusz zajęć nr 4

TEMAT: JAK ZABYTKI PREHISTORII WPŁYWAJĄ NA ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNĄ REGIONU?

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: SEMINARIUM NAUKOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica wymienia angielskie nazwy epok i okresów geologicznych.
- Uczeń/uczennica przyporządkowuje powstanie różnych form fauny i flory do poszczególnych okresów geologicznych.
- Uczeń/uczennica rozumie proces powstawania skamielin oraz rolę odkryć paleontologicznych przedstawionych na filmie.

METODY I FORMY PRACY:

- Pogadanka, dyskusja, metoda indukcyjna, metoda CLIL.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy, film, prezentacja multimedialna.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Wprowadzenie (10 minut).**

Nauczyciel wprowadza w języku angielskim pojęcia geologia i paleontologia oraz ery i okresy geologiczne. Następnie nauczyciel podaje nazwy w języku angielskim i prosi o ich chronologiczne uporządkowanie: Paleozoic → Mesozoic → Cenozoic.

- **Faza II – Okresy geologiczne (30 minut).**

Nauczyciel prosi o przyporządkowanie okresów geologicznych do poszczególnych er i ich chronologiczne uporządkowanie. Praca w grupach:

Paleozoic: Cambrian → Ordovician → Silurian → Devonian → Carboniferous → Permian

Mesozoic: Triassic → Jurassic → Cretaceous

Cenozoic: Tertiary → Quaternary

Następnie uczniowie przyporządkowują organizmy roślinne i zwierzęce do poszczególnych okresów geologicznych, w których się pojawiły. Praca w grupach. (Karta pracy ucznia: **Task A**).

- **Faza III – Proces powstawania skamielin (25 minut).**

Nauczyciel wprowadza słownictwo:

(be) buried / preserved / dissolved / fossilized / exposed remains, a layer of sand, sediment, sedimentary rock.

Pytanie na które uczniowie odpowiadają podczas oglądania prezentacji multimedialnej: dlaczego tylko niektóre organizmy stają się skamielinami?

Uczniowie oglądają prezentację pt. „How a Dinosaur Became a Fossil” i odpowiadają na pytanie (źródło: www.pbslearningmedia.org).

- **Faza IV – Projekcja filmu (25 minut).**

Uczniowie oglądają film dotyczący znaleziska szkieletu kopalnego tetrapoda na północy Kanady pt. „Transitional Tetrapod Fossil” (źródło: YouTube).

Uczniowie poznają pracę paleontologów, miejsce wykopaliska oraz informacje, które dzięki znalezisku udało się uzyskać na temat prehistorycznego gatunku zwierząt łączącego cechy ryb i płazów. Uczniowie odpowiadają na pytania (Karta pracy ucznia: **Task B**).

Po obejrzeniu filmu, nauczyciel pyta uczniów o podobne znaleziska w okolicach Kielc (Zachętnie k. Zagnańska).

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIWA

TASK A

Match the following types of plants and animals to the correct geological period in the table below:

First flowering plants and heyday of dinosaurs

First insects

First mammals and dinosaurs

First primitive fish

Mammoths and Neanderthals

First birds

First land plants (ferns)

First crustaceans and corals

First human beings

First reptiles and amphibians

First monkeys and apes

First coniferous trees

GEOLOGICAL ERAS AND PERIODS

ERA	PERIOD		AGE	LIFE FORMS
Cenozoic	Quaternary	Holocene	10,000 ya - present	
		Pleistocene	2 mya – 10,000 ya	
	Tertiary		65-2 mya	
Mesozoic	Cretaceous		140-65 mya	
	Jurassic		200-140 mya	
	Triassic		240-200 mya	
Paleozoic	Permian		280-240 mya	
	Devonian		400-350 mya	
	Silurian		440-400 mya	
	Ordovician		520-440 mya	
	Cambrian		600-520 mya	

TASK B

Watch the film „Transitional tetrapod fossil” and answer the following questions:

- 1) What did the paleontologists look for?
- 2) Where did they make their discovery?
- 3) How old was the fossil?
- 4) What did the animal look like?
- 5) How do amphibians differ from fish?

NOTATKI DLA NAUCZYCIELA

What is geology?

The scientific study of the origin, history and structure of the Earth; the study of rocks, minerals and land forms, and the processes that have affected them.

What is paleontology?

The scientific study of organisms which existed in prehistoric times and which have been preserved as animal and plant fossils.

A fossil = the remains or an imprint of an organism that existed in a past geological age. The remains of an organism may be preserved unchanged in amber or ice or they may be hardened when organic matter is replaced by dissolved minerals; hardened fossils are found in layers of sedimentary rock.

TASK A (Answer Key)

GEOLOGICAL ERAS AND PERIODS

ERA	PERIOD		AGE	LIFE FORMS
Cenozoic	Quaternary	Holocene	10,000 ya – present	First human beings
		Pleistocene	2 mya – 10,000 ya	Mammoths and Neanderthals
	Tertiary	65-2 mya	First monkeys and apes	
Mesozoic	Cretaceous		140-65 mya	First flowering plants and heyday of dinosaurs
	Jurassic		200-140 mya	First birds
	Triassic		240-200 mya	First mammals and dinosaurs
Paleozoic	Permian		280-240 mya	First coniferous trees
	Carboniferous		350-280 mya	First reptiles and amphibians
	Devonian		400-350 mya	First insects, TETRAPODS
	Silurian		440-400 mya	First land plants (ferns)
	Ordovician		520-440 mya	First primitive fish
	Cambrian		600-520 mya	First crustaceans and corals

TASK B (Answer Key)

- 1) They looked for a „transitional form” (= a species that is intermediate between two different species) between fish and amphibians?
- 2) They discovered the transitional tetrapod in the Canadian Arctic, where the rocks that were exposed were the right age.

- 3) The fossil was 375 million years old (the animal lived in the Devonian period).
- 4) It was part-fish and part-amphibian.
- 5) Amphibians do not have scales, they have four limbs, they have a flat head with eyes on top and a neck. Fish have scales, they have fins and they have a side-ways-flattened head with eyes on either side of it.

Zachełmie (near Zagnańsk) – in 2008, in a disused quarry, two Polish paleontologists discovered the oldest known tetrapod tracks, preserved in marine sediments. The imprints of tetrapods' feet (with toes) come from 395 million years ago, which is about 20 million years older than the „fishapod” (the transitional tetrapod) discovered in Canada.

Scenariusz zajęć nr 5

TEMAT: REZERWATY PRZYRODY OŻYWIONEJ I NIEOŻYWIONEJ. W JAKI SPOSÓB PRZYRODA WPŁYWA NA ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNĄ REGIONU.

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: WARSZTATY BADAWCZE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica nazywa różne rodzaje skał w języku angielskim.
- Uczeń/uczennica rozumie i nazywa w języku angielskim różne zjawiska geologiczne.
- Uczeń/uczennica posiada wystarczający zasób środków językowych dla realizacji wyżej wymienionych celów.

METODY I FORMY PRACY:

- Dyskusja, WebQuest, metoda indukcyjna, metoda CLIL.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy, Internet, słownik.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Skały i minerały (30 minut).**

Nauczyciel wprowadza nazwy trzech podstawowych rodzajów skał: sedimentary (osadowe), igneous (magnowe) i metamorphic (metamorficzne) i podaje ich definicje w języku angielskim. (Notatki dla nauczyciela).

Praca nad słownictwem związanym z różnymi rodzajami skał i minerałów – uczniowie odgadują znaczenia słów na podstawie definicji w języku angielskim. Uczniowie dopasowują angielskie nazwy skał i minerałów do ich definicji, a następnie odgadują ich odpowiedniki w języku polskim. Praca w parach. (Karta pracy ucznia: **Task A**) Nauczyciel pyta uczniów o występowanie poszczególnych skał i minerałów w regionie świętokrzyskim.

Kolejnym zadaniem uczniów jest uszeregowanie poznanych wcześniej skał i minerałów wg ich stopnia twardości. Uczniowie wykonują to zadanie w małych grupach (dyskusja). Celem zadania jest rozwijanie kompetencji komunikacyjnej (szczególnie umiejętności argumentowania) oraz utrwalenie słownictwa z poprzedniego zadania. (Karta pracy ucznia: **Task B**).

- **Faza II – Procesy i zjawiska geologiczne (20 minut).**

Uczniowie dopasowują angielskie nazwy wybranych zjawisk (procesów) geologicznych do ich definicji (również w języku angielskim), a następnie szukają ich

polskich odpowiedników. Przykładowe terminy: orogeny, uplift, fold, fault, outcrop, karst. (Karta pracy ucznia: **Task C**).

- **Faza III – Rezerваты przyrody nieożywionej w Kielcach i okolicy (40 minut).**

WebQuest: Zadaniem uczniów jest znalezienie informacji na temat dwóch rezerwatów przyrody nieożywionej na terenie Kielc lub województwa świętokrzyskiego. Uczniowie otrzymują tabelkę, do której wpisują znalezione informacje (nazwę i rodzaj miejsca, położenie, rodzaj skał, wiek geologiczny, formacje skalne, procesy geologiczne, skamieliny, inne cechy, co można zwiedzać). Praca w parach. (Karta pracy ucznia: **Task D**) Uczniowie przedstawiają zebrane informacje w języku angielskim na forum grupy.

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIA

TASK A

ROCKS AND MINERALS

Match the following names of rocks and mineral to their definitions. Can you guess the Polish equivalent of each rock or mineral?

chalk	clay	diamond	flint	granite	gypsum	limestone	loess	marble	sandstone

- 1) _____ a coarse-grained grey or black igneous rock; one of the most common rocks in the crust of continents, formed by the slow, underground cooling of magma; used in monuments and for building.
- 2) _____ a crystalline form of carbon found in certain igneous rocks; used in jewellery and in cutting tools.
- 3) _____ a sedimentary rock that contains high proportions of calcium carbonate; it has an important use as building stone and in the production of cement.
- 4) _____ a metamorphic rock resulting from the recrystallisation of a limestone; it becomes smooth when polished, feels cold and is used for making statues and ornaments.
- 5) _____ a sticky, very fine-grained sedimentary material that is soft when wet and hardens when heated, used for making bricks, tiles and pottery.
- 6) _____ a light-coloured fine-grained accumulation of clay and silt particles that have been deposited by wind.

- 7) _____ a smooth, fine-grained grey or black glassy stone that makes sparks when it is struck with steel; it can be split easily to produce a sharp cutting-edge; used for making tools and weapons by prehistoric man.
- 8) _____ a fine-grained white to light-grey sedimentary rock formed from the shells of very small sea animals, consisting of nearly pure calcite (= calcium carbonate).
- 9) _____ a white or yellowish mineral that is used in the manufacture of plaster, cement and glass.
- 10) _____ a yellow or red sedimentary rock consisting of fine to coarse sand grains, held together by a natural cement, such as silica; used for building.

TASK B

Number the following rocks and minerals from 1 (= the softest) to 10 (= the hardest).

Chalk	
Clay	
Diamond	
Flint	
Granite	
Gypsum	
Limestone	
Loess	
Marble	
Sandstone	

TASK C

Match the words in the box to their definitions below:

fault	fold	karst	outcrop	orogeny	uplift

- 1) _____ – the process of the formation of mountain ranges as a result of intense upward movement of the Earth’s crust, usually associated with folding, faulting and other compression processes.

- 2) _____ – part of a rock formation that appears at the surface of the earth and frequently takes fantastic shapes as a result of weathering and erosion.
- 3) _____ – the process or result of land being raised to a higher level, as during a period of mountain building; a raising of a part of the earth's crust.
- 4) _____ – a fracture in the Earth's crust in which the rock on one side of the fracture has moved in relation to the rock on the other side.
- 5) _____ – an area of limestone terrain in which the dissolution of a layer or layers of soluble rock, usually limestone, has produced fissures, sinkholes, and underground streams, lakes and caverns.
- 6) _____ – it occurs when a layer or a few layers of sedimentary rock are bent or curved as a result of extreme pressure.

TASK D

WebQuest

Search the Internet to find information about a geological reserve in or near Kielce. Fill in the table below.

Name of place	
Type of place	
Where located	
Type of rock(s)	
Geological age	
Rock formations	
Geological processes	
Fossils	
Special features	
What visitors can do there	

NOTATKI DLA NAUCZYCIELA

TYPES OF ROCKS

Sedimentary = formed by the accumulation of material derived from pre-existing rocks or from organic sources.

Igneous = formed from liquid rock (magma) in the process of cooling.

Metamorphic = formed when rocks undergo a physical change as a result of extreme heat or pressure; precious minerals can be formed in this way.

TASK A (Answer Key)

ROCKS AND MINERALS

- 1) Chalk – a fine-grained white to light-grey sedimentary rock formed from the shells of very small sea animals, consisting of nearly pure calcite (= calcium carbonate).
- 2) Clay – a sticky, very fine-grained sedimentary material that is soft when wet and hardens when heated, used for making bricks, tiles and pottery.
- 3) Diamond – a crystalline form of carbon found in certain igneous rocks; used in jewellery and in cutting tools.
- 4) Flint – a smooth, fine-grained grey or black glassy stone that makes sparks when it is struck with steel; it can be split easily to produce a sharp cutting-edge; used for making tools and weapons by prehistoric man.
- 5) Granite – a coarse-grained grey or black igneous rock; one of the most common rocks in the crust of continents, formed by the slow, underground cooling of magma; used in monuments and for building.
- 6) Gypsum – white or yellowish mineral that is used in the manufacture of plaster, cement and glass.
- 7) Limestone – a sedimentary rock that contains high proportions of calcium carbonate; it has an important use as building stone and in the production of cement.
- 8) Loess – a light-coloured fine-grained accumulation of clay and silt particles that have been deposited by wind.
- 9) Marble – a metamorphic rock resulting from the recrystallisation of a limestone; it becomes smooth when polished, feels cold and is used for making statues and ornaments.
- 10) Sandstone – a yellow or red sedimentary rock consisting of fine to coarse sand grains, held together by a natural cement, such as silica; used for building.

TASK B (Answer Key)

ROCKS AND MINERALS

Hardness = the resistance of a mineral to scratching.

The hardness scale: from the softest (1) to the hardest (10).

In the hardness scale the minerals are arranged in such a way that each one can scratch all of those which precede it on the scale.

- 1) Loess
- 2) Clay
- 3) Chalk
- 4) Gypsum
- 5) Limestone
- 6) Marble
- 7) Sandstone
- 8) Flint
- 9) Granite
- 10) Diamond

TASK C (Answer Key)

Sample definitions of geological terms:

- Fault = a fracture in the Earth's crust in which the rock on one side of the fracture has moved in relation to the rock on the other side (= uskok).
- Fold = it occurs when a layer or a few layers of sedimentary rock are bent or curved as a result of extreme pressure (= fałd).
- Outcrop = part of a rock formation that appears at the surface of the earth and frequently takes fantastic shapes as a result of weathering and erosion (= wychodnia skalna).
- Orogeny = the process of the formation of mountain ranges as a result of intense upward movement of the Earth's crust, usually associated with folding, faulting and other compression processes (= orogeneza).
- Uplift = the process or result of land being raised to a higher level, as during a period of mountain building; a raising of a part of the earth's crust. (= wypiętrzenie).
- Karst = an area of limestone terrain in which the dissolution of a layer or layers of soluble rock, usually limestone, has produced fissures, sinkholes, and underground streams, lakes and caverns (= kras).

Scenariusz zajęć nr 6

TEMAT: ŚLADY PRADAWNEJ DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA. W JAKI SPOSÓB ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE WPŁYWAJĄ NA ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNĄ REGIONU?

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: WARSZTATY BADAWCZE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica nazywa i opisuje w języku angielskim odkrycia archeologiczne dotyczące najwcześniejszych śladów działalności człowieka w regionie świętokrzyskim.
- Uczeń/uczennica opisuje w języku angielskim początki i rozwój miasta.
- Uczeń/uczennica opisuje w języku angielskim rozwój przemysłu na Kielecczyźnie oraz pozostałe po nim zabytki techniki.

METODY I FORMY PRACY:

- Dyskusja, WebQuest, metoda indukcyjna, metoda CLIL.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy, Internet, słownik.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Ślady pradawnych kultur na ziemi świętokrzyskiej (20 minut).**
Nauczyciel pyta uczniów, czym zajmuje się archeologia. Co to jest prehistoria? Jakie wyróżniamy epoki. Nauczyciel zapoznaje uczniów z angielskim nazewnictwem dotyczącym podziału historii ludzkości na epoki, począwszy od najwcześniejszych: epoka kamienia (paleolit, neolit), epoka brązu i epoka żelaza. (Notatki dla nauczyciela). Następnie uczniowie wykonują zadanie typu **WebQuest**, dotyczące miejsc związanych z prehistorią (czyli miejsc wykopalisk archeologicznych na terenie województwa świętokrzyskiego). Nauczyciel podaje uczniom przykładową listę takich miejsc, np. Rydno, Krzemionki Opatowskie, Nowa Słupia. Zadaniem uczniów jest znalezienie informacji dotyczących okresu prehistorii z jakiego pochodzą wykopaliska, rodzaju znalezisk oraz tego, co jest dostępne dla zwiedzających. Praca indywidualna. Następnie uczniowie porównują swoje informacje w parach. Dyskusja ogólna. (Karta pracy ucznia: **Task A**).
- **Faza II – Początki Kielc (30 minut).**
Nauczyciel pyta uczniów, kiedy powstała pierwsza osada na miejscu dzisiejszego miasta (której jego części) i czy znają jakieś legendy związane z jego założeniem. Czy wiedzą, skąd pochodzi (co oznacza) nazwa miasta. Praca zbiorowa, dyskusja. Legenda o początkach miasta. Uczniowie otrzymują kluczowe słowa, z których

mają utworzyć pisemne opowiadanie. Praca indywidualna. (Karta pracy ucznia: **Task B**).

- **Faza III – Rozwój miast (10 minut).**

Uczniowie dyskutują na temat procesu powstawania miast. Nauczyciel podaje pytania, na które powinni znaleźć odpowiedź: Gdzie i kiedy zaczęły powstawać osady? Dlaczego niektóre osady przekształcały się w miasta? Jakie czynniki sprzyjały rozwojowi miast? Praca w grupach. (Karta pracy ucznia: **Task C**).

- **Faza IV – Rozwój przemysłu (20 minut).**

Uczniowie zastanawiają się nad tym, jakie czynniki sprzyjają rozwojowi przemysłowemu, np. występowanie w danym regionie zasobów naturalnych, położenie geograficzne w pobliżu szlaków handlowych.

Uczniowie wymieniają zasoby naturalne występujące w rejonie Kielc, takie jak rudy metali (szczególnie rudy żelaza), wapienie, glina, lasy (drewno).

Nauczyciel wprowadza słownictwo: natural resources, iron / copper / lead ore, limestone, clay. Praca zbiorowa.

Uczniowie otrzymują listę nazw różnych obiektów przemysłowych oraz ich definicje w języku angielskim. Zadaniem uczniów jest ich dopasowanie. Uczniowie samodzielnie odkrywają znaczenia poszczególnych wyrazów. Praca w parach. Sprawdzenie wyników – praca zbiorowa. (Karta pracy ucznia: **Task D**).

- **Faza V – Podsumowanie (10 minut).**

WebQuest: Uczniowie szukają w Internecie odpowiedzi na pytania quizu, dotyczącego rozwoju przemysłu i techniki oraz związanych z nim zabytków. Praca indywidualna. (Karta pracy ucznia: **Task E**).

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIA

TASK A

WebQuest. Search for information concerning the following archeological sites: Rydno, Krzemionki Opatowskie, Nowa Słupia. Find information to answer these questions:

Which period in human prehistory do the findings come from?

What prehistoric objects were found?

What can the visitor see in those places now?

TASK B

The origins of Kielce according to a legend:

Mieszko / hunt / the Holy Cross Mountains

companions / lose way / an unknown forest clearing
very tired / asleep
a dream / attack / brigands
poison / throat
lose / strength
St Adalbert / a stream
Mieszko / wake up
drink / superhuman strength / find / a pair of white tusks
build a town and a church / St Adalbert / the clearing
the stream / Silnica
the name / the white tusks

TASK C

In groups discuss the following questions:

First cities formed after the so-called *Neolithic revolution*, which was connected with the development of agriculture. Can you explain how agriculture could have caused the first permanent settlements to appear? What other factors might have played a role in this process? In what kind of places did prehistoric people settle down? Was the location of today's city of Kielce favourable?

TASK D

Match the words in the box to the definitions given below:

a brewery, a brickyard, a furnace, an ironworks, a foundry, a kiln, a mine, a quarry, a rolling mill, a watermill

- 1) is a special oven for baking clay pots or bricks; also used for burning limestone.
- 2) is a deep hole or system of holes under the ground from which coal, gold, tin or other mineral substances are dug up.
- 3) is a place from which stone, sand, etc., are dug out.
- 4) is a factory in which metal is rolled out into large flat thin pieces.
- 5) is a place where beer is made.
- 6) is a place where metals are melted down and poured into moulds to make objects in different shapes.
- 7) is a place where bricks are made.
- 8) is a place where grain is crushed into flour, powered by moving water.

- 9) is a large container for a very hot fire to produce liquid metal.
 10) is a factory that produces iron or things made of iron.

TASK E

Sample questions:

- 1) An ironworks is a factory that produces iron. In the 17th century ironworks were located close to fast-flowing rivers. Why?
- 2) Bloomeries were the ancient method of smelting iron from iron ore. What kind of fuel was used for heating them?
- 3) In the 17th century a new method of producing iron was introduced and bloomeries were replaced by blast furnaces. You can visit the ruins of an early 19th century blast furnace in
- 4) There are several Museums of Technology in the Kielce region. Where are they situated? Can you give at least three examples? What can a visitor see there?

NOTATKI DLA NAUCZYCIELA

ARCHEOLOGY – the study of ancient societies by examining the remains of buildings, graves, tools, ornaments, etc.

Human prehistory and ancient history is divided into the following

The Stone Age (2,000,000 BC – 2,000 BC)

The Bronze Age (1,900 BC – 800 BC)

The Iron Age (750 BC – 500 AD)

The Stone Age is divided into two parts:

The „Old Stone” Age (= Paleolithic) began 2,000,000 ya	The „New Stone” Age (= Neolithic) began 10,000 ya
Hunter-gatherers Neanderthals Very primitive stone tools and weapons Migration to the north (end of the Ice Age)	Beginnings of agriculture Modern man Made more sophisticated tools, learned to polish stone for tools First permanent settlements (villages) Began to use the wheel Grew crops and kept animals Crops: wheat, barley, rye, etc. First domesticated animals: dogs, goats and sheep

TASK A (Answer Key)

Rydno

Rydno is a complex of archeological sites along the Kamienna River between Skarżysko-Kamienna and Wąchock. Several hundred Paleolithic campsites have been located there, which makes it the world's largest accumulation of such finds. The best known Late Paleolithic campsites in the area, which include some dugout huts, belonged to the people preoccupied with hematite ore mining, from which ochre pigment, used for body painting, was made. The red dye was widely traded in Paleolithic times, which can be proved by the fact that rocks and minerals from distant regions of today's Poland, Slovakia and Hungary are found at Rydno.

Krzemionki Opatowskie

One of the largest Neolithic striped flint mines in Europe from about 3,500 BC, with over 700 vertical shafts and some underground passages, which have been preserved up till now. The axes produced from the material obtained there (flint) were exported to distant parts of the continent.

Nowa Słupia

The remains of ancient iron smelters (bloomeries) from the 1st to 3rd century AD. The Museum of Ancient Metallurgy presents the ancient method of iron smelting.

A bloomery (piec dymarski) is a furnace used for smelting iron from its oxides found in iron ore. The product of the smelting process is a porous (sponge-like) mass of iron and slag. The mixture of iron and slag is called „sponge iron”, which is next forged with a hammer into the so-called „wrought iron”.

to smelt = to melt rock that contains metal in order to remove the metal, e.g. smelt iron from iron ore (wytapiać);

a smelter = a kind of furnace used for heating rock;

to melt = turn from sth solid into sth liquid (topić);

In bloomeries iron did not melt because the temperature was too low.

TASK B (Answer Key)

Mieszko, the son of Boleslaus the Bold, was hunting in the primeval forests of the Holy Cross Mountains. Then he left his companions and found himself in an unknown forest clearing. He felt very tired, so he decided to have some rest under a tree and fell asleep. In his sleep he had a dream that he was attacked by some brigands, who tried to pour

poison down his throat. The prince tried to fight them off, but soon he felt he was losing his strength.

Then he saw St Adalbert, who drew a wavy line on the ground with his bishop's curved stick, and the line turned into a stream. Mieszko woke up and saw a real stream nearby. He drank some water from the stream, which was clear and tasty, and it gave him superhuman strength, so he quickly found his way back to his companions.

Before Mieszko left the clearing, he had noticed a pair of huge white tusks of an unknown animal (probably a wild boar). After that, he announced he would build a town and a church dedicated to St Adalbert at that site. Soon St Adalbert's Church was built in the clearing and the stream, whose water returned strength to the prince, was called Silnica, which means „strong water”. According to this legend, the name of the town which developed on the banks of the stream derives from the white tusks Mieszko saw in the forest clearing (a tusk is „kieł” in Polish).

TASK D (Answer Key)

1. a kiln	6. a foundry
2. a mine	7. a brickyard
3. a quarry	8. a watermill
4. a rolling mill	9. a furnace
5. a brewery	10. an ironworks

TASK E (Answer Key)

- 1) Because the machines used were powered by flowing water (by means of a water wheel).
- 2) They used charcoal produced in the vast primeval forests covering that area.
- 3) Samsonów.
- 4) The Water Ironworks in Stara Kuźnica (with a heavy tilt-hammer powered by a waterwheel).
The Museum of Ancient Metallurgy in Nowa Słupia.
The Museum of Technology in Sielpia.
The Museum of Technology in Maleniec.

Scenariusz zajęć e-learningowych nr 7

TEMAT: MAŁO ZNANA CIEKAWOSTKA TURYSTYCZNA KIELC LUB REGIONU ŚWIĘTOKRZYSKIEGO.

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA E-LEARNINGOWE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczenica analizuje i selekcjonuje informacje dotyczące atrakcji turystycznych regionu.
- Uczeń/uczenica opracowuje i przedstawia zebrane informacje w formie prezentacji multimedialnej.
- Uczeń/uczenica ocenia atrakcyjność turystyczną regionu.

METODY I FORMY PRACY:

- Zajęcia on-line z wykorzystaniem platformy.
- Realizacja opracowanych zadań.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Materiały dydaktyczne: instrukcja dotycząca zadań do samodzielnego opracowania.
- Zasoby platformy e-learningowej.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

- 2 godziny dydaktyczne.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Czynności prowadzącego:

Sprawdzenie, czy w kalendarzu kursu wprowadzone zostały terminy zajęć.

Sprawdzenie, czy terminy wykonania zadań zostały prawidłowo wprowadzone.

Sprawdzenie, czy uczniowie wykonali zadanie.

Udzielenie informacji zwrotnej uczniom, którzy przesłali swoje prezentacje.

Zaproszenie uczniów do głosowania na najlepszą ich zdaniem *prezentację*.

Sprawdzenie, czy uczniowie wzięli udział w głosowaniu na najlepszą prezentację.

Omówienie wyników głosowania.

Odpowiadanie na ewentualne pytania zadawane przez uczniów w czasie zajęć.

2. Czynności ucznia:

Wykonanie *Zadania E-1*: Task 1: zapoznanie się z przykładową prezentacją na temat wybranego zabytku (www.slideshare.net). Task 2: Zamieszczenie prezentacji pt. *Mało znana ciekawostka turystyczna dotycząca Kielc lub województwa świętokrzyskiego* na platformie e-learningowej.

Scenariusz zajęć e-learningowych nr 8

TEMAT: PRZYGOTOWUJEMY ATLAS ZWIERZĄT ZAMIESZKUJĄCYCH ŚWIĘTOKRZYSKI PARK NARODOWY.

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA E-LEARNINGOWE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica rozwija kompetencje językowe poprzez łączenie zadania językowego z możliwością rozwijania zainteresowań uczniów.
- Uczeń/uczennica rozwiązuje zadania poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji (w tym nowoczesnych technologii informacyjnych) i postawę badawczą.
- Uczeń/uczennica używa nazw zwierząt, części ciała, słownictwa dotyczącego środowiska naturalnego zwierząt, rozmnażania, odżywiania, zwyczajów.
- Uczeń/uczennica rozwija kreatywność (kreuje pomysły na formę atlasu zwierząt w Świętokrzyskim Parku Narodowym).

METODY I FORMY PRACY:

- Zajęcia on-line z wykorzystaniem platformy.
- Realizacja opracowanych zadań.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Słowniczek z nazwami kręgowców występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym.
- Karty z budową ciała poszczególnych grup kręgowców (ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki).
- Zasoby platformy e-learningowej.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

- 2 godziny dydaktyczne.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Czynności prowadzącego:

1. Sprawdzenie, czy w kalendarzu kursu wprowadzone zostały terminy zajęć.
Zaproszenie uczniów do głosowania na: *Najbardziej interesujące zwierzę (kręgowiec) zamieszkujące Świętokrzyski Park Narodowy.*
Sprawdzenie, czy uczniowie wzięli udział w głosowaniu *Najbardziej interesujące zwierzę (kręgowiec) zamieszkujące Świętokrzyski Park Narodowy.*
Zaproszenie uczniów do wykonania *Zadania prześlij plik E-2* oraz bieżące śledzenie wykonywania *Zadania E-2.*
Sprawdzenie, czy terminy wykonania zadań zostały prawidłowo wprowadzone.
Udzielenie informacji zwrotnej uczniom biorącym udział w *Zadaniu prześlij plik E-2.*
Odpowiadanie na ewentualne pytania zadawane przez uczniów w czasie zajęć.
Umieszczanie informacji dla uczniów na tablicy ogłoszeń.

Czynności ucznia:

1. Wykonanie *Zadania E-1: Udział w głosowaniu: **Najbardziej interesujące zwierzę (kręgowiec) zamieszkujące Świętokrzyski Park Narodowy.***
2. Wykonanie *Zadania E-2: Prześlij plik: **Atlas zwierząt.***
Zadanie E2.

Zanim wykonasz zadanie, zapoznaj się dokładnie z poleceniem zadania:
Prześlij prezentację w języku angielskim w Power Point przedstawiającą jedno zwierzę (kręgowca) zamieszkującego Świętokrzyski Park Narodowy. Uczniowie przygotowują krótką informację dotyczącą budowy zwierząt, ich środowiska naturalnego, rozmnażania, odżywiania, zwyczajów, czy są gatunkami zagrożonymi oraz kilka ciekawostek. Uczniowie sami dokonują wyboru zwierząt występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym.

Uczniowie oprócz stron internetowych, zasobów platformy e-learningowej wykorzystali następujące środki dydaktyczne:

- słowniczek z nazwami kręgowców występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym,
- karty z budową ciała poszczególnych grup kręgowców (ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki).

Sposób wykonania zadania:

- 1) Odszukaj w swoim kursie *zadanie E2: Atlas zwierząt.*
- 2) Przygotuj plik zawierający prezentację jednego zwierzęcia w programie Power Point.
- 3) Kliknij przycisk *Przełóżaj*. Wskaż na dysku plik (z prezentacją), zaznacz go i wybierz przycisk *Otwórz*.
- 4) Kliknij przycisk *Przełóżaj*. Wskaż na dysku plik (z prezentacją) do wysłania i kliknij przycisk *Otwórz*. Na koniec kliknij przycisk *Prześlij ten plik*.
- 5) Efekty swojej pracy będziesz mógł sprawdzić w bloku Administracja/Oceny, ale dopiero wtedy, gdy prowadzący dokona oceny pracy. Uczniowie mogą umieszczać pomysły na prezentację: *Baza pomysłów* na prezentacje multimedialne w zadaniu E-2 (każdy uczestnik mógł skorzystać z tych materiałów).

Scenariusz zajęć nr 9

TEMAT: WYBRANE ZAGADNIENIA Z HISTORII POLSKI.

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: SEMINARIUM NAUKOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica poznaje angielskie odpowiedniki polskich terminów historycznych.
- Uczeń/uczennica opisuje najważniejsze wydarzenia z historii Polski w języku angielskim.
- Uczeń/uczennica potrafi zrozumieć główne wątki wypowiedzi o charakterze popularnonaukowym na temat historii Polski.

METODY I FORMY PRACY:

- Pogadanka, dyskusja, metoda indukcyjna, metoda CLIL.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy, film.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Polscy władcy (35 minut).**

Nauczyciel pyta uczniów o początki istnienia państwa, od kiedy istnieje, kto był pierwszym władcą itp.

Uczniowie otrzymują listę władców (królów i książąt polskich) wraz z ich przydomkami. Zadaniem uczniów jest podanie ich polskich odpowiedników. Następnie uczniowie zastanawiają się, jakie były lub mogły być przyczyny nadania władcom ich przydomków. Praca w parach a następnie w grupach 4-osobowych. Dyskusja ogólna. (Karta pracy ucznia: **Task A**).

Kolejnym zadaniem uczniów jest dopasowanie imienia władcy do wydarzenia, z którym jest on najczęściej kojarzony. Przed rozpoczęciem zadania nauczyciel sprawdza znajomość kluczowych słów. Praca indywidualna a następnie w parach. Sprawdzenie wyników – praca zbiorowa. (Karta pracy ucznia: **Task B**).

- **Faza II – Polski „złoty wiek” (25 minut).**

Prezentacja wideo – Fragment wywiadu z Normanem Daviesem pt. „Norman Davies on Polish history” (źródło: [www.youtube](http://www.youtube.com)).

Przed obejrzeniem filmu nauczyciel pyta uczniów, czy znana jest im postać Normana Daviesa, brytyjskiego historyka, który napisał kilka książek o dziejach Polski, przybliżając historię naszego kraju czytelnikom anglojęzycznym. W tytule

jednej z książek Davies nazwał Polskę *God's Playground*. Co sugeruje czytelnikom ten tytuł? Dyskusja ogólna.

Nauczyciel zadaje uczniom pytania, na które starają się odpowiedzieć w trakcie oglądania filmu. (Karta pracy ucznia: **Task C**) W czasie słuchania wypowiedzi Normana Daviesa uczniowie robią notatki, które następnie porównują w parach. Nauczyciel sprawdza zadanie. Praca zbiorowa.

- **Faza III – Podsumowanie (Quiz na temat historii Polski) (30 minut).**

Uczniowie wykonują zadania w parach, a następnie porównują odpowiedzi w grupach 4-osobowych. (Karta pracy ucznia: **Task D**) Nauczyciel sprawdza zadanie i wyjaśnia w razie potrzeby słownictwo.

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIWA

TASK A

Some Polish rulers (kings and dukes of the Piast dynasty) were given nicknames which referred to a characteristic feature of their appearance or behaviour. Can you guess the Polish equivalent of each nickname? Can you explain (guess) why they got such nicknames?

- 1) Boleslaus I, the Brave (king)
- 2) Casimir I, the Restorer (duke)
- 3) Boleslaus II, the Bold (king)
- 4) Boleslaus III, the Wry-mouthed (duke)
- 5) Ladislaus II, the Exile (duke)
- 6) Boleslaus IV, the Curly (duke)
- 7) Casimir II, the Just (duke)
- 8) Henry I, the Bearded (duke)
- 9) Henry II, the Pious (duke)
- 10) Ladislaus I, the Elbow-high (king)
- 11) Casimir III, the Great (king)

TASK B

Which king or duke? Match the name of the ruler to the correct description.

Boleslaus I, the Brave	Ladislaus II Jagiello
Casimir III, the Great	Mieszko I
John III Sobieski	Sigismund III Vasa
Ladislaus I, the Elbow-high	Stephen Bathory

- 1) _____ was a Hungarian nobleman who married the Polish queen Anna Jagiellon and was crowned King of Poland and Grand Duke of Lithuania in 1576; he is considered one of the most successful kings in Polish history due to his victorious campaign against Russia.
- 2) _____ partially succeeded in reuniting Poland after its fragmentation in the 13th century and became the first king of Poland crowned in the Wawel Cathedral.
- 3) _____ led the relieving force that raised the siege of Vienna by the Ottoman Turks.
- 4) _____ defeated the Teutonic Knights at the Battle of Tannenberg (aka the Battle of Grunwald).
- 5) _____ united West Slavic tribes, converted to Christianity (got baptised in 966), and formed the Polish state, which took its name from one of the tribes, the Polans.
- 6) _____ was the last of the Piast dynasty; he left no legitimate successor.
- 7) _____ became the first of Poland in 1025; he crowned himself in Gniezno.
- 8) _____ transferred the capital of Poland from Kraków to Warsaw and was commemorated with a column and statue commissioned by his son and successor, Ladislaus IV Vasa, which stands near the Royal Castle in Warsaw.

TASK C

While watching the interview with Norman Davies, answer the following questions:

- 1) What is the difference between the so-called „noble democracy” and modern-style democracy?
- 2) What was unusual about the Polish monarchy system in the 16th and 17th century?
- 3) Who does Norman Davies compare a Polish king to?
- 4) What religions were practised by the citizens of the Polish-Lithuanian Commonwealth?
- 5) Who attacked Poland during the so-called Deluge?
- 6) According to Norman Davies, there is a similarity between the Commonwealth and the European Union. What is it?

TASK D

POLISH HISTORY QUIZ

Part one

Put the following in the chronological order:

- _____ The Polish-Lithuanian Commonwealth
- _____ The Second Polish Republic
- _____ The Kingdom of Poland
- _____ The Polish „Golden Age”
- _____ The Third Polish Republic
- _____ The Duchy of Warsaw
- _____ The People’s Republic of Poland
- _____ The Crown of the Polish Kingdom
- _____ The Congress Kingdom of Poland

Part two

When did this happen? Fill in the gaps with correct dates.

- 1) The Swedish invasion of Poland (aka the „Deluge”) took place in the _____ century.
- 2) The 3rd May Constitution was adopted by the Great Sejm in _____ .
- 3) The Kościuszko Uprising started in _____ .
- 4) Poland was annexed by Russia, Prussia and Austria following the so-called Third Partition in _____ .
- 5) The Congress of Vienna, during which the Congress Kingdom of Poland was established, took place in _____ .
- 6) The November Uprising started in November _____ .
- 7) The January Uprising started in January _____ .
- 8) Poland regained independence after 123 years under partitions in _____ .

NOTATKI DLA NAUCZYCIELA

TASK A (Answer Key)

- 1) Boleslaus I, the Brave (king) – Bolesław Chrobry.
- 2) Casimir I, the Restorer (duke) – Kazimierz Odnowiciel.
- 3) Boleslaus II, the Bold (king) – Bolesław Śmiały (lub Szczodry).
- 4) Boleslaus III, the Wry-mouthed (duke) – Bolesław Krzywousty.
- 5) Ladyslaus II, the Exile (duke) – Władysław Wygnaniec.
- 6) Boleslaus IV, the Curly (duke) – Bolesław Kędzierzawy.

- 7) Casimir II, the Just (duke) – Kazimierz Sprawiedliwy.
- 8) Henry I, the Bearded (duke) – Henryk Brodaty.
- 9) Henry II, the Pious (duke) – Henryk Pobożny.
- 10) Ladislaus I, the Elbow-high (king) – Władysław Łokietek.
- 11) Casimir III, the Great (king) – Kazimierz Wielki.

TASK B (Answer Key)

- 1) Boleslaus I, the Brave – became the first of Poland in 1025; he crowned himself in Gniezno.
- 2) Casimir III, the Great – was the last of the Piast dynasty; he left no legitimate successor
- 3) John III Sobieski – led the relieving force that raised the siege of Vienna by the Ottoman Turks
- 4) Ladislaus I, the Elbow-high – partially succeeded in reuniting Poland after its fragmentation in the 13th century and became the first king of Poland crowned in the Wawel Cathedral.
- 5) Ladislaus II, Jagiello – defeated the Teutonic Knights at the Battle of Tannenberg (a.k.a. the Battle of Grunwald)
- 6) Mieszko I – united West Slavic tribes, converted to Christianity (got baptised in 966), and formed the Polish state, which took its name from one of the tribes, the Poles.
- 7) Sigismund III Vasa – transferred the capital of Poland from Kraków to Warsaw and was commemorated with a column and statue commissioned by his son and successor, Ladislaus IV Vasa, which stands near the Royal Castle in Warsaw.
- 8) Stephen Bathory – was a Hungarian nobleman who married the Polish queen Anna Jagiellon and was crowned King of Poland and Grand Duke of Lithuania in 1576; he is considered one of the most successful kings in Polish history due to his victorious campaign against Russia.

TASK C (Answer Key)

- 1) Only the nobles could participate in democracy vs. all citizens can participate.
- 2) Polish kings were elected; monarchy was not hereditary.
- 3) A chief executive or a president.
- 4) Roman Catholic, Orthodox, Greek Catholic, Protestant (Calvinist, Lutheran), Jewish, Muslim.

- 5) The Swedish army, Cossacks, the Muscovite army.
- 6) Multiple nationalities, religions, cultures.

TASK D (Answer Key)

Part one

- 1) The Kingdom of Poland.
- 2) The Crown of the Polish Kingdom.
- 3) The Polish „Golden Age” (the reigns of Sigismund I and Sigismund II, the 16th c).
- 4) The Polish-Lithuanian Commonwealth.
- 5) The Duchy of Warsaw (1807).
- 6) The Congress Kingdom of Poland (1815).
- 7) The Second Polish Republic.
- 8) The People’s Republic of Poland.
- 9) The Third Polish Republic.

Part two

- 1) The Swedish invasion of Poland (a.k.a. the „Deluge”) took place in the 17th century.
- 2) The 3rd May Constitution was adopted by the Great Sejm in 1791.
- 3) The Kościuszko Uprising started in 1794.
- 4) Poland was annexed by Russia, Prussia and Austria following the so-called Third Partition in 1795.
- 5) The Congress of Vienna, during which the Congress Kingdom of Poland was established, took place in 1815.
- 6) The November Uprising started in November 1830.
- 7) The January Uprising started in January 1863.
- 8) Poland regained independence after 123 years under partitions in 1918.

Scenariusz zajęć nr 10

TEMAT: WYBRANE ZAGADNIENIA Z HISTORII KIELC I REGIONU ŚWIĘTOKRZYSKIEGO. JAK HISTORIA REGIONU WPŁYWA NA JEGO ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNĄ?

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: WARSZTATY BADAWCZE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica identyfikuje ważne (ciekawe) wydarzenia i postacie historyczne Kielecczyzny.
- Uczeń/uczennica opisuje / wyjaśnia historię regionu w języku angielskim.
- Uczeń/uczennica posiada wystarczający zasób środków językowych dla realizacji wyżej wymienionych celów.

METODY I FORMY PRACY:

- Dydaktyka.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, burza mózgów, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy, Internet, słownik.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Wydarzenia historyczne związane z Kielcami i regionem świętokrzyskim (35 minut).**

Nauczyciel pyta uczniów, jakie wydarzenia historyczne są na trwałe wpisane w historię regionu świętokrzyskiego i jakie znajdują obecnie uzewnętrznienie. Uczniowie podają przykłady bitew, wojen i powstań, które toczyły się na tym terenie. Obecnie upamiętniają te wydarzenia pomniki, obeliski, mogiły, tablice pamiątkowe. (Przydatne słownictwo: monument, memorial, commemorative plaque, common grave, mausoleum, inscription).

Zadanie typu WebQuest. Nauczyciel podaje listę miejsc związanych z różnego rodzaju działaniami wojennymi i prosi uczniów o odpowiedzi na następujące pytanie: Jakie wydarzenie historyczne miało tam miejsce i w jaki sposób zostało ono upamiętnione (czyli co może zobaczyć w tym miejscu turysta). Praca w parach. (Karta pracy ucznia: **Task A**).

- **Faza II – Postacie historyczne związane z Kielcami i regionem świętokrzyskim (35 minut).**

Nauczyciel pyta uczniów, które ze znanych z historii postaci miały jakiś związek z Kielcami lub województwem świętokrzyskim: urodziły się, mieszkały lub czasowo przebywały na tym terenie?

Uczniowie otrzymują fragmenty tekstu, odnoszące się do ludzi związanych z Kielecczyną i odgadują, kogo one dotyczą. Praca indywidualna. (Karta pracy ucznia:

Task B).

Nauczyciel sprawdza wyniki i wyjaśnia lub prosi uczniów o wyjaśnienie znaczenia trudniejszych wyrazów. Praca zbiorowa.

Następnie nauczyciel daje polecenie, aby uczniowie przedyskutowali i przygotowali listę obiektów na terenie miasta i województwa, które związane są z tymi postaciami (muzea, pomniki, ulice, place, budynki). Praca w grupach.

- **Faza III – Podsumowanie (20 minut).**

Uczniowie wybierają najciekawszą ich zdaniem atrakcję historyczną regionu i uzasadniają swój wybór. Praca w parach. Dyskusja ogólna.

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIA

TASK A

WebQuest

Do you know what historical events are connected with the following places?

Raławice, Małogoszcz, Michniów, Wykus.

If not, search for the places on the Internet. Find out what the event was and how it is commemorated.

You may find the following vocabulary items useful: an uprising, the First / Second World War, a battle, a skirmish, a victory, a defeat, a massacre, insurgents, partisans, a memorial, a mausoleum, a common grave, a commemorative plaque.

TASK B

- 1) Read the following paragraphs and guess who is the person described.
- 2) Are there any material traces or objects that remind us of their life and achievements connected with our region? Search the Internet if necessary.
 - a) The leader of the Polish uprising in 1794; he defeated the Russian army in the battle of Raławice.
 - b) He was a leading Polish writer, short-listed for the Nobel Prize in literature. He wrote a story of a young man, the son of a Polish exile, who escapes from Russia and arrives in Poland, the country of his parents, which he has never seen before. In fact, he is disillusioned since the Poland he discovers does not resemble that of which his father told him.

- c) He formed Polish troops (the so-called Polish Legion) and, as the commander of the First Brigade, led them to fight against Russia during World War I; he was the first chief of state of independent Poland, established in November 1918.
- d) In 1920, he fought against Russians in the Russo-Polish War and succeeded in driving the latter from Poland following the battle at the Vistula river.
- e) He was born near Kielce, a son of peasants; he became a priest. In the 1840s he was planning an uprising to liberate Kielce from Russian rule; however, he was betrayed and sentenced to hard labour in Siberia, where he spent over twenty years
- f) He was a poet and playwright. He wrote the highly regarded series of poems translated into English as *Laments* after the death of his beloved two-and-a-half-year-old daughter. He also wrote about the pleasures of country life. He is sometimes referred to as John of Blackwood.
- g) He was the leader of the Polish Enlightenment. He is regarded as the father of Polish geology, mining and industry. He was active in many initiatives which supported and popularised science in Poland. He also actively supported industrial development in Poland, especially coal mining and metallurgy-related projects, such as the construction of the Old Polish Industrial District (*Staropolski Okręg Przemysłowy*) on the Kamienna River near Skarżysko.
- h) He lived in the 12th and 13th centuries. He was a bishop of Kraków and a Cistercian monk. He wrote the „Chronicle of Poland” in Latin, which covered the history of Poland up to the year 1202.
- i) He is best known for his efforts to promote the Polish language in literature. He is regarded as the father of Polish literature.
- j) A Polish peasant (born as a serf), a famous member of the peasant volunteer infantry (the so-called scythe-bearers) during the Kościuszko Uprising in 1794. He was mortally wounded during the battle of Szczekociny on 6th June 1794.
- k) He is best known for his Trilogy of historical novels – *With Fire and Sword*, *The Deluge* and *Sir Michael* – set in the 17th-century Polish-Lithuanian Commonwealth.

NOTATKI DLA NAUCZYCIELA

TASK A (Answer Key)

Racławice – the site of a victorious battle against the Russians during the Kościuszko Uprising in April 1794.

Małogoszcz – The battle of Małogoszcz took place on 24th February 1863 (after the start of the January Uprising). The outcome was inconclusive: after an effective counterattack, Gen. Marian Langiewicz had to order a retreat when more Russian troops arrived at the scene of the battle. In the end, the Polish insurgents managed to break out of the Russian encirclement, though with some heavy losses. There are two common graves of the Polish insurgents killed in the battle, which can be seen in the Małogoszcz cemetery.

Michniów – a common grave of the victims of the Michniów massacre on 12-13 July 1943; the population of the village was massacred for helping the partisans; 12 people were sent to the concentration camp, the others were burned or killed. The village was burned down afterwards.

Wykus – a hill in the Holy Cross mountains near Wąchock, where Polish partisans under the command of Major Jan Piwnik „Ponury” camped during the Second World War. There is a monument in the shape of a shrine and plaques commemorating the partisans who were killed in this area.

Also, Gen. Marian Langiewicz during the January Uprising camped with his insurgents in this area (before the battle of Małogoszcz), and drank water from a spring which does not freeze in winter.

TASK B (Answer Key)

1. Tadeusz Kościuszko	6. Stanisław Staszic
2. Stefan Żeromski	7. Blessed Wincenty Kadłubek
3. Józef Piłsudski	8. Mikołaj Rej
4. Piotr Ściegienny	9. Wojciech Bartosz Głowacki
5. Jan Kochanowski	10. Henryk Sienkiewicz

Scenariusz zajęć nr 11

**TEMAT: I SZATA ROŚLINNA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO PARKU NARODOWEGO.
II LEGENDY I PODANIA ŚWIĘTOKRZYSKIE.**

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA WARSZTATOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica zna i stosuje słownictwo w języku angielskim związane z roślinami.
- Uczeń/uczennica wymienia w języku angielskim nazwy najbardziej popularnych roślin (drzew, krzewów, zbiorowiska roślinne oraz pomniki przyrody), które występują w Świętokrzyskim Parku Narodowym oraz je ogólnie charakteryzuje.
- Uczeń/uczennica zna wybrane legendy świętokrzyskie (dotyczącą nazw Gór Świętokrzyskich oraz legendę o Pielgrzymie).
- Uczeń/uczennica zna i stosuje program Hot Potatoes do tworzenia zadań (krzyżówki, zadania wielokrotnego wyboru – JQuiz).
- Uczeń/uczennica rozwija swoją kreatywność.

METODY I FORMY PRACY:

- Metoda podająca.
- Metody aktywizujące (w tym burza mózgów).
- Metoda CLIL.
- Praca z tekstem.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Kartony papierowe, flipchart, pisaki, załączniki do scenariusza, ćwiczenia w Smart Notebook, karta ewaluacyjna, słowniczek z nazwami roślin występującymi w Świętokrzyskim Parku Narodowym (słowniczek zawierają najpopularniejsze, najbardziej znane oraz te, które spotykane są tylko w tym regionie), karty przedstawiające budowę poszczególnych typów roślin, nasion, kwiatów, książki z legendami oraz podaniami świętokrzyskimi.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 4 GODZINY DYDAKTYCZNE (180 MINUT)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Czynności organizacyjne – 15 minut.

- Przywitanie uczniów.
- Sprawdzenie listy obecności.
- Sprawdzenie pracy domowej (dotyczącej zwierząt, porównywania ryb, płazów, gadów, ptaków oraz ssaków w zakresie budowy oraz środowiska naturalnego, w którym żyją).

2. Wprowadzenie uczniów w tematykę warsztatów (zajęć) – 5 minut.

- Nauczyciel informuje uczniów, że podczas zajęć będą kontynuować spotkanie z przyrodą regionu świętokrzyskiego, a podczas drugiej części zajęć uczniowie zapoznają się z legendami czy podaniami dotyczącymi pochodzenia nazwy Świętokrzyskie w odniesieniu do samych Gór oraz innych miejsc czy obiektów regionu świętokrzyskiego.
- Następnie informuje uczniów, że podczas zajęć zapoznają się z programem Hot Potatoes. Wykorzystując to narzędzie, uczniowie będą mogli przygotowywać zadania, np. krzyżówki, quizy.

3. Przedstawienie tematu lekcji – 15 minut.

- Nauczyciel zapisuje temat zajęć dotyczący szaty roślinnej na tablicy.
- Nauczyciel rozdaje uczniom słowniczek z nazwami roślin, które występują w regionie świętokrzyskim, a następnie przedstawia ćwiczenie nr 1 na tablicy interaktywnej *Image Select*, uczniowie mają odgadnąć nazwy poszczególnych roślin występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym przedstawianych na zdjęciach (wybierają jedną z trzech możliwości).
- Nauczyciel zapisuje na tablicy interaktywnej pytania: *What are the main groups of plants? Give several examples of trees, shrubs and flowers. Use a dictionary.*
What characteristics do all plants share? How do they differ from other living organisms?

The possible answers:

- *They have roots.*
- *They produce oxygen.*
- *They have chlorophyll.*
- Ochotnicy odpowiadają na zapisane na tablicy interaktywnej ww. pytania. Nauczyciel udziela informacji zwrotnej uczniom, którzy brali udział w dyskusji.
- Nauczyciel podsumowuje udział w dyskusji i rozdaje karty pracy nr 1. Uczniowie muszą przyporządkować nazwy poszczególnych roślin do grup: drzewa, krzewy, rośliny zielne.

4. Wprowadzanie nowych pojęć oraz nowego słownictwa związanego z roślinami – 15 minut.

- Nauczyciel rozdaje uczniom karty przedstawiające budowę poszczególnych typów roślin, nasion, kwiatów.
- Następnie rozdaje karty pracy nr 2, ćwiczenie polegające na uzupełnieniu w tekście wolnych miejsc informacjami (dotyczącymi ogólnej budowy roślin, nasion, kwiatów). Uczniowie w parach uzupełniają tekst. Mogą również skorzystać ze słowników w wersji papierowej oraz elektronicznej.

Po wykonaniu ćwiczenia nauczyciel prosi wskazanych przez siebie uczniów o udzielenie odpowiedzi.

5. Poznajemy rośliny występujące w Świętokrzyskim Parku Narodowym – ćwiczenia praktyczne – 35 minut.

- Nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej stronę internetową Świętokrzyskiego Parku Narodowego – <http://www.swietokrzyskipn.org.pl/przyroda/rosliny>
- Uczniowie zapoznają się ze stroną internetową dotyczącą roślin oraz jej podstronami w wersji angielskiej.
- Nauczyciel dzieli uczniów na trzy 4-osobowe grupy, wykorzystując kolorowe karteczki (niebieskie, brązowe oraz pomarańczowe) oraz przeprowadza losowanie – jakimi roślinami będą zajmować się uczniowie w poszczególnych grupach, tzn. przygotowują krótką informację dotyczącą wyglądu roślin, ich budowy, ich środowiska naturalnego, rozmnażania, odżywiania, czy są gatunkami zagrożonymi, kilka ciekawostek. Uczniowie sami dokonują wyboru roślin występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym i przygotowują informację (20 - 25 minut). Uczniowie otrzymują słowniczek obejmujący rośliny występujące w Świętokrzyskim Parku Narodowym oraz karty z budową roślin. Uczniowie wykorzystują wszelkie możliwe materiały słowniki, atlasy, materiały na stronach internetowych. Ponadto otrzymują kartony oraz pisaki, aby mogli przygotować szkic, rysunek danej rośliny (dla tych, którzy chcą wykorzystać to do własnej prezentacji).
- Nauczyciel sprawdza pracę uczniów a przedstawiciele zespołów dokonują przedstawienia opisu wybranych roślin (uczniowie mają prawo do wyboru prezentacji).

6. Podsumowanie pierwszej części warsztatów – 5 minut.

- Nauczyciel podsumowuje tę część warsztatów, zadając pytania dotyczące roślin występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym.

7. Wprowadzenie uczniów w drugi etap warsztatów – 15 minut.

- Nauczyciel zadaje pytanie, czy uczniowie znają jakieś legendy lub podania. Uczniowie odpowiadają na pytanie i podają przykłady legend, które znają.
- Nauczyciel wybiera jedną lub dwie osoby, aby opowiedziały legendę, którą znają.
- Wskazany uczeń/uczennica opowiada legendę. Nauczyciel przekazuje informację zwrotną uczniowi/uczennicy.

8. Poznajemy legendy, podania, legendy świętokrzyskie – 25 minut.

- Nauczyciel rozdaje karty pracy nr 3, które uczniowie będą musieli wypełnić. Uczniowie słuchają dwukrotnie legendy związanej z pochodzeniem nazw Gór

Świętokrzyskich oraz indywidualnie uzupełniają otrzymane karty pracy jednym słowem lub wyrażeniami. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanego ćwiczenia.

- Nauczyciel przedstawia tekst legendy o wędrującym Pielgrzymie – karta pracy nr 4. Nauczyciel prosi, aby uczniowie przygotowali pytania i zadawali je w parach. Uczniowie pracują w parach, a nauczyciel obserwuje ich pracę i udziela im informacji zwrotnej.
- Przykładowe pytania zostają zapisane na tablicy.

9. Zaprezentowanie programu Hot Potatoes – 35 minut.

Nauczyciel przedstawia program Hot Potatoes i wyjaśnia, że w tym programie można przygotowywać zadania/ćwiczenia.

Uczniowie z platformy e-learningowej pobierają instrukcję użycia tego programu (przygotowaną przez nauczyciela Stafford College Sarah Ashley). Instrukcja dotyczy tworzenia krzyżówek oraz quizów.

Uczniowie czytają instrukcje i wykonują zalecane czynności, a na końcu wykonują ćwiczenia przygotowane w instrukcji sprawdzające umiejętność użycia tego programu. Nauczycielkę na bieżąco udziela informacji zwrotnej uczniom.

10. Uczniowie wypełniają ankietę ewaluacyjną dotyczącą użycia Hot Potatoes – 5 minut.

11. Zadanie i omówienie pracy domowej – 10 minut.

- Nauczyciel informuje, że uczniowie będą musieli utworzyć zadania w programie Hot Potatoes dotyczące legend lub podań, których treści zostaną umieszczone na platformie e-learningowej: 'Legenda o świętokrzyskich relikwiach i księciu Emeryku', 'Legenda o wędrującym Pielgrzymie', 'Legenda o tym jak zniknął wierzchołek Łysicy'. Zadania mają być oddane w ramach konsultacji e-learningowych.
- Nauczyciel również informuje, że w ramach warsztatów w październiku 2014 r. odbędzie się konkurs wiedzy o legendach oraz podaniach świętokrzyskich i część z pytań, zadań konkursowych będzie wzięta z bazy e-learningowej grup językowych (zadań, które będą przesłane przez uczniów w programie Hot Potatoes).
- Nauczyciel omawia pozostałe zadania, które mają być wykonane w ramach konsultacji e-learningowych.

Karta pracy 3

(przygotowane na podstawie artykułu Doroty Strączyńskiej)

Listen to the story and complete the gaps with one or more suitable words:

Once Boleslaw Chrobry invited his Hungarian cousin, the Hungarian Prince

_____ .

To honour his guest the prince Boleslaw organized the feast with _____ .

The Hungarian Prince took a horse and set off to the woods. Suddenly, he noticed

_____ and rushed after it.

Suddenly the animal was caught by brushwood and its wonderful _____

_____ into branches.

..... it was _____ encircled by _____ brightens coming out from _____ .

The dazzled and shaken hunter fell on his knee and began to _____ .

The prince could not come to his senses for a long time and afterwards took his mira-

cle as a sign of _____ .

On the site where the miracle took place, the Prince decided to build an

_____ in which he wanted to leave the _____ given to him by his father.

Mountains which surround the monastery were also named _____

_____ .

KARTA EWALUACYJNA DOTYCZĄCA ZASTOSOWANIA HOT POTATOES

In this lesson I have tried a different teaching technique, and I would value your reaction to it'

Question	Yes	No	Partly	Don't Know
Did the technique fit in well with the session content and aims?				
Did you feel you learnt/learned with this technique?				
Was it an easy and enjoyable way of learning?				
Would you like to use this type of technique again?				

Are there any suggested improvements to the technique used?

What have you gained from the session?

What else do you need to know?

Scenariusz zajęć nr 12

TEMAT: ŚWIĘTOKRZYSKIE PO ANGIELSKU.

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: WYJAZD EDUKACYJNY

CELE WYJAZDU:

- Uczeń/uczennica poszerza słownictwo w języku angielskim związane z przyrodą oraz zabytkami regionu świętokrzyskiego, geologią oraz historią.
- Uczeń/uczennica poznaje dzieje Ziemi na przykładzie regionu świętokrzyskiego, historię Kielc od XIX wieku do 2004 r., kiedy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej.
- Uczeń/uczennica komunikuje się w języku angielskim.

METODY I FORMY PRACY:

- Pogadanka.
- Praca z tekstem przewodnim (karty pracy).
- Praca w grupach.
- Obserwacja.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Kartony papierowe, flipchart, pisaki, karty pracy ucznia, karta ewaluacji wycieczki.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: JEDEN DZIEŃ

PRZEBIEG WYJAZDU:

- 1. Wyjazd edukacyjny na Święty Krzyż (z przewodnikiem posługującym się językiem angielskim) – 150 minut.**
 - Spacer po Puszczy Jodłowej do klasztoru na Świętym Krzyżu.
 - Zwiedzanie klasztoru na Świętym Krzyżu.
 - Zwiedzanie Muzeum Przyrodniczego na Świętym Krzyżu.
- 2. Zajęcia w Ośrodku Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej – 135 minut.**
 - Zwiedzanie wystawy dotyczącej historii miasta Kielce i jego okolic.
 - Zajęcia warsztatowe związane z dziejami Kielc.
- 3. Zwiedzanie Geoparku – 70 minut.**
 - Zapoznanie się z dziejami Ziemi na przykładzie regionu świętokrzyskiego w czasie zwiedzania wystawy i oglądania eksponatów (skał, skamielin).
 - Oglądanie filmu w Kapsule 5D – „Podróż w czasie do wnętrza Ziemi”.
- 4. Podsumowanie wyjazdu edukacyjnego – 10 minut.**

Uczniowie wypełniają ankietę ewaluacyjną.

W pewnym stopniu
Nie
Zdecydowanie nie

6. Czy program merytoryczny wyjazdu edukacyjnego (zapoznanie się z dziejami miasta Kielce w czasie zwiedzania wystaw w Ośrodku Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej) był interesujący?

Zdecydowanie tak
Tak
W pewnym stopniu
Nie
Zdecydowanie nie

7. Czy program merytoryczny wyjazdu edukacyjnego (udział w warsztatach w Ośrodku Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej) był interesujący?

Zdecydowanie tak
Tak
W pewnym stopniu
Nie
Zdecydowanie nie

8. Czy program merytoryczny wyjazdu edukacyjnego (zapoznanie się z dziejami Ziemi na przykładzie regionu świętokrzyskiego oraz zwiedzanie Geoparku) był interesujący?

Zdecydowanie tak
Tak
W pewnym stopniu
Nie
Zdecydowanie nie

9. Proszę podzielić się swoimi uwagami dotyczącymi wyjazdu:

.....
.....
.....
.....
.....

Dziękujemy

Scenariusz zajęć e-learningowych nr 13

TEMAT: PRZYGOTOWANIE PREZENTACJI MULTIMEDIALNEJ NA TEMAT WYBRANYCH ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH KIELC I REGIONU ŚWIĘTOKRZYSKIEGO.

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA E-LEARNINGOWE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczenica analizuje, porządkuje i przekazuje swoją wiedzę na temat atrakcji turystycznych Kielc i regionu świętokrzyskiego pod kątem turysty anglojęzycznego.
- Uczeń/uczenica otrzymuje informację zwrotną od potencjalnego odbiorcy swojej prezentacji.
- Uczeń/uczenica identyfikuje mocne i słabe strony swojej prezentacji oraz możliwości jej udoskonalenia.

METODY I FORMY PRACY:

- Zajęcia on-line z wykorzystaniem platformy.
- Realizacja opracowanych zadań.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Instrukcja dotycząca zadań do samodzielnego opracowania.
- Zasoby platformy e-learningowej.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

- 4 godziny dydaktyczne.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Czynności prowadzącego:

Sprawdzenie, czy w kalendarzu kursu wprowadzone zostały terminy zajęć.

Sprawdzenie, czy terminy wykonania zadań zostały prawidłowo wprowadzone.

Sprawdzenie, czy uczniowie przesłali wstępną wersję prezentacji pt. *Seven Tourist Attractions of the Holy Cross Region (Siedem atrakcji turystycznych Kielc i regionu świętokrzyskiego)*.

Udzielenie informacji zwrotnej uczniom, którzy przesłali swoje wstępne prezentacje.

Odpowiadanie na ewentualne pytania zadawane przez uczniów w czasie zajęć.

2. Czynności ucznia:

Wykonanie *Zadania E-4*: Przesłanie wstępnej wersji prezentacji pt. *Seven Tourist Attractions of the Holy Cross Region (Siedem atrakcji turystycznych Kielc i regionu świętokrzyskiego)*.

Scenariusz zajęć e-learningowych nr 14

TEMAT: PRZYGOTOWUJEMY OPOWIADANIA O REGIONIE ŚWIĘTOKRZYSKIM.

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA E-LEARNINGOWE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica rozwija kompetencje językowe poprzez łączenie zadania językowego z możliwością rozwijania zainteresowań uczniów.
- Uczeń/uczennica rozwiązuje zadania poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji (w tym nowoczesnych technologii informacyjnych) i postawę badawczą.
- Uczeń/uczennica zna i stosuje program Hot Potatoes (w celu układania zadań).
- Uczeń/uczennica używa w języku angielskim nazw roślin występujących w Świętokrzyskim Parku Narodowym.
- Uczeń/uczennica zna wybrane legendy świętokrzyskie.

METODY I FORMY PRACY:

- Zajęcia on-line z wykorzystaniem platformy.
- Realizacja opracowanych zadań.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Słowniczek z nazwami roślin, które występują w Świętokrzyskim Parku Narodowym.
- Zasoby platformy e-learningowej (wszystkie zasoby muszą być umieszczone przed zajęciami stacjonarnymi z II Modułu), np. instrukcja tworzenia zadań w programie Hot Potatoes.
- Książka: Alicja Trukszyn (ed.), *Legends i Podania Świętokrzyskie* (Wydawnictwo Jedność), ISBN 978-83-7660-125-0.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

- 4 godziny dydaktyczne.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Czynności prowadzącego:

1. Sprawdzenie, czy w kalendarzu kursu wprowadzone zostały terminy zajęć.
2. Sprawdzenie, czy terminy wykonania zadań zostały prawidłowo wprowadzone.
3. Zaproszenie uczniów do głosowania *E-2.2: Najbardziej charakterystyczna roślina występująca w Świętokrzyskim Parku Narodowym*.
4. Sprawdzenie, czy uczniowie wzięli udział w głosowaniu *E-2.2: Najbardziej charakterystyczna roślina występująca w Świętokrzyskim Parku Narodowym*.
5. Zaproszenie uczniów do wykonania zadania prześlij plik *E-2.3*.
6. Zainicjowanie oraz moderowanie dyskusji *E-2.4* oraz bieżące śledzenie udziału w dyskusji.

7. Udzielenie informacji zwrotnej uczniom biorącym udział w zadaniu prześlij plik E-2.3.
8. Udzielenie informacji zwrotnej uczniom biorącym udział w *dyskusji* E-2.4.
9. Odpowiadanie na ewentualne pytania zadawane przez uczniów w czasie zajęć.
10. Umieszczanie informacji dla uczniów na tablicy ogłoszeń.

Czynności ucznia:

1. Wykonanie zadania E-2.1: Zapoznanie się z zasobami platformy e-learningowej.
2. Udział w głosowaniu **E-2.2: Najbardziej charakterystyczna roślina występująca w Świętokrzyskim Parku Narodowym.**
3. Wykonanie zadania typu prześlij plik E-2.3: **Krzyżówki i quizy – legendy i podania świętokrzyskie.**
4. Udział w dyskusji w języku angielskim **E-2.4: Mój pomysł na najciekawsze opowiadanie o regionie świętokrzyskim.**

Zanim wykonasz zadanie, zapoznaj się dokładnie z poleceniem zadania **E-2.3: Prześlij dwa ćwiczenia w języku angielskim przygotowane w programie Hot Potatoes dotyczące wybranych podań i legend świętokrzyskich zamieszczonych na platformie e-learningowej: 'Legenda o świętokrzyskich relikwiach i księciu Emeryku', 'Legenda o wędrującym Pielgrzymie', 'Legenda o tym jak zniknął wierzchołek Łysicy'. W przypadku opracowania ćwiczeń do innej legendy niż zaproponowane należy również przesłać treść legendy w pliku tekstowym MS Office lub Open Office do e-learningowej bazy zadań/ćwiczeń, aby każdy uczeń mógł się z tymi podaniami/legendami zapoznać. Natomiast przygotowane ćwiczenia należy przesłać na platformę e-learningową w postaci zeskanowanych krzyżówek oraz quizów.**

Scenariusz zajęć nr 15

TEMAT: CO WSPÓŁCZESNE MIASTO I JEGO OKOLICE MAJĄ DO ZAOFEROWANIA TURYSTOM?

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: SEMINARIUM NAUKOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica wymienia elementy współczesnej kultury.
- Uczeń/uczennica wymienia rodzaje malarstwa i sztuki (w tym sztuki ludowej) oraz podaje odpowiednie przykłady w języku angielskim.
- Uczeń/uczennica wymienia różne formy aktywnego wypoczynku, rodzaje dyscyplin sportowych i działań rekreacyjnych w języku angielskim.

METODY I FORMY PRACY:

- Pogadanka, dyskusja, metoda indukcyjna, metoda CLIL.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna, burza mózgów, praca zbiorowa.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Karta pracy.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Faza I – Sztuka (20 minut).**

Nauczyciel wprowadza pojęcie kultury i prosi uczniów o wyjaśnienie, jakie elementy wchodzi w skład kultury danego kraju. Uczniowie podają swoje sugestie (burza mózgów).

Uczniowie korzystają ze swojej wiedzy na temat sztuki (malarstwa) i tworzą listę angielskich nazw stylów i technik malarskich oraz tematyki (rodzajów) dzieł sztuki. Aby ułatwić im zadanie, nauczyciel przygotowuje listę pytań. Przydatne może być też wybrane słownictwo w języku angielskim. Praca w małych grupach (buzz groups). (Karta pracy ucznia: **Task A**).

- **Faza II – Folklor (20 minut).**

Nauczyciel prosi uczniów o zdefiniowanie pojęcia „folklor” oraz wymienienie elementów, które według nich obejmuje to pojęcie (np. What words collocate with the word „folk”?) Burza mózgów. Nauczyciel zapisuje propozycje uczniów na tablicy. Praca zbiorowa.

Następnie uczniowie pracują z kartami pracy, które zawierają listę pytań do dyskusji w grupach. (Karta pracy ucznia: **Task B**).

- **Faza III – Agroturystyka (20 minut).**

Nauczyciel prosi uczniów o wyjaśnienie terminu „agroturystyka” a następnie pyta o zalety tego rodzaju wypoczynku (n.p. What are the advantages of such a holiday? What is a rustic charm?). Praca zbiorowa.

Następnie uczniowie pracują z kartami pracy. (**Task C**) Ich zadaniem jest pogrupowanie podanych wyrazów wg podanych kategorii. Praca w parach. Po zakończeniu zadania nauczyciel sprawdza, czy uczniowie właściwie rozumieją znaczenie poszczególnych słów i omawia trudniejsze z nich. Praca zbiorowa.

- **Faza IV – Sport, zdrowie i rekreacja (15 minut).**

Nauczyciel prosi uczniów o zdefiniowanie terminu „rekreacja” (np. różne rodzaje sportu i aktywności fizycznej, kuracje uzdrowiskowe poprawiające stan zdrowia, festiwale, imprezy rozrywkowe) i podanie przykładowych aktywności stanowiących rekreację. Praca w parach. Dyskusja ogólna.

- **Faza V – Imprezy kulturalne (15 minut).**

Nauczyciel prosi uczniów podanie kilku przykładów rodzajów imprez kulturalnych, które mogą stanowić atrakcję turystyczną (np. koncerty, jarmarki, pikniki). Praca w parach. Dyskusja ogólna.

PRZYKŁADOWA KARTA PRACY UCZNIA

TASK A

What do you know about art?

Can you name any Polish or foreign painters?
any titles of paintings?
any painting techniques?
any painting styles?
any types of paintings?

TASK B

1. What is characteristic of each aspect of folklore?
2. What is folk art? How does it differ from high art?
3. What forms of folk art are typical of the Holy Cross region?
4. What is handicraft? Give examples of handicrafts.

Scenariusz zajęć nr 16

TEMAT: CO WSPÓŁCZESNE KIELCE I REGION ŚWIĘTOKRZYSKI MAJĄ DO ZAOFEROWANIA TURYSTOM?

AUTOR: ANNA MUSIAŁ

RODZAJ ZAJĘĆ: WARSZTATY BADAWCZE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica wyszukuje i selekcjonuje informacje na temat zasobów kulturalnych i rekreacyjnych Kielecczyny.
- Uczeń/uczennica opisuje w języku angielskim zasoby kulturalne i rekreacyjne Kielecczyny.
- Uczeń/uczennica przedstawia możliwości realizacji potrzeb kulturalnych i rekreacyjnych turystów anglojęzycznych w swoim regionie.

METODY I FORMY PRACY:

- Burza mózgów, dyskusja, WebQuest, prezentacja multimedialna.
- Praca indywidualna, praca w parach.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Internet, słownik.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 4 GODZINY DYDAKTYCZNE

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

W czasie warsztatów zadaniem uczniów będzie przygotowanie krótkiej prezentacji na jeden z przedstawionych poniżej tematów (Zadania A – E, które zostały omówione w czasie seminarium i dotyczą szeroko rozumianej kultury i rekreacji jako czynników wpływających na atrakcyjność turystyczną Kielc i województwa świętokrzyskiego. Uczniowie przygotowują prezentację w parach lub indywidualnie. W swojej prezentacji powinni przedstawić co najmniej dwa przykłady miejsc, które należą do danej kategorii (tematu), np. są związane ze sztuką (malarstwem). Prezentacja powinna zawierać materiał tekstowy (w języku angielskim) oraz ilustracje, a także odsyłacze do stron internetowych, z których uczniowie korzystali.

– Zadanie A – Sztuka (malarstwo).

Uczniowie sporządzają listę miejsc, gdzie znajdują się wystawy malarstwa i wybierają z nich co najmniej dwa. Następnie sporządzają krótki opis w języku angielskim (np. lokalizacja, rodzaj prezentowanego malarstwa, najcenniejsze lub najbardziej interesujące eksponaty).

– Zadanie B – Folklor.

Uczniowie poszukują miejsc ciekawych pod względem etnograficznym (np. Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni) i sporządzają krótki opis w języku angielskim (np. jakie przedmioty lub obiekty można obejrzeć).

- Zadanie C – Agroturystyka w województwie świętokrzyskim.
Uczniowie korzystają z Internetu, aby dowiedzieć się, w których miejscach regionu świętokrzyskiego organizowane są wczasy agroturystyczne, jakie walory krajobrazowe posiadają te miejsca oraz jakie zajęcia oferują turystom.
 - Zadanie D – Sport i rekreacja na Kielecczyźnie.
Uczniowie korzystają z własnego doświadczenia i wiedzy oraz z Internetu i sporządzają listę sportów, które można uprawiać w naszym regionie, a także imprez sportowych, które się tu odbywają. Uczniowie mogą alternatywnie skoncentrować się na miejscowościach uzdrowiskowych i ich profilu leczniczym.
 - Zadanie E – Wydarzenia kulturalne.
Uczniowie sporządzają listę cyklicznych imprez, odbywających się w Kielcach i regionie świętokrzyskim. Następnie wybierają co najmniej dwie z nich i do każdej przygotowują krótki opis, zawierający nazwę imprezy, miejsce oraz czas, w którym się ona odbywa, a także najbardziej charakterystyczny jej element.
- **Faza I – Nauczyciel wyjaśnia poszczególne przykłady zadań do wyboru (20 minut).**
 - **Faza II – Uczniowie przygotowują prezentację w parach lub indywidualnie (90 minut).**
 - **Faza III – Uczniowie przedstawiają swoje prezentacje na forum grupy (45 minut).**
 - **Faza IV – Podsumowanie (25 minut).**
Uczniowie mówią, co im się podobało w prezentacjach innych uczestników.

Scenariusz zajęć nr 17

TEMAT: KONKURS O LEGENDACH ŚWIĘTOKRZYSKICH. NAJATRAKCYJNIEJSZE MIEJSCA W WALII, SZKOCJI, IRLANDII.

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA WARSZTATOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica zna wybrane legendy świętokrzyskie (dotyczącą nazw Gór Świętokrzyskich oraz legendę o Pielgrzymie, legendę o tym jak zniknął wierzchołek Łysicy).
- Uczeń/uczennica zna największe atrakcje (budowle, zabytki, parki, muzea, miejsca rozrywki itp.) Londynu.
- Uczeń/uczennica zna największe turystyczne atrakcje w jednym z wybranych krajów: Szkocji, Walii lub Irlandii.
- Uczeń/uczennica poznaje i stosuje słownictwo związane z architekturą, przyrodą, kulturą, geologią.
- Uczeń/uczennica rozwija swoją kreatywność.

METODY I FORMY PRACY:

- Metody aktywizujące (burza mózgów).
- Pokaz.
- Dyskusja.
- Metoda WebQuest.
- Praca w parach, praca w grupach, praca indywidualna.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Tablica interaktywna, komputery, kartony papierowe, flipchart, pisaki, załączniki do scenariusza, prezentacja: „10 najatrakcyjniejszych miejsc w Londynie” (w Power Point), zasoby platformy e-learningowej, książki: Steve Flinders, Oxford Bookworms Library Stage 1. Scotland. (Oxford University Press) ISBN 978-0-19-423626-3, Tim Vicary, Oxford Bookworms Factfile Stage 2, Ireland (Oxford University Press) ISBN 9780194233859, nagrania video na CD – „Ireland”, „Wales”, karta ewaluacyjna.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE (90 MINUT)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- 1. Czynności organizacyjne – 5 minut.**
 - Przywitanie uczniów.
 - Sprawdzenie listy obecności.
- 2. Wprowadzenie uczniów w tematykę warsztatów (zajęć) – 5 minut.**

- Nauczyciel informuje uczniów, że podczas ostatnich stacjonarnych zajęć zapowiedział przeprowadzenie konkursu dotyczącego znajomości legend i podań świętokrzyskich. Pytania do konkursu zostały przygotowane w oparciu o ćwiczenia/zadania przygotowane przez uczniów w ramach zajęć e-learningowych po drugiej sesji.
 - Następnie informuje uczniów, że podczas zajęć rozpoczną przygotowywać prezentację dotyczącą przedstawienia 10 najatrakcyjniejszych miejsc w jednym z trzech wybranych krajów: Szkocji, Irlandii czy Walii.
- 3. Konkurs – legendy i podania świętokrzyskie – 30 minut.**
- Nauczyciel przygotowuje zadania do testu na podstawie materiałów z platformy e-learningowej, zadań, ćwiczeń przesłanych przez uczniów w programie Hot Potatoes do dnia, w którym odbędą się końcowe zajęcia e-learningowe z drugiej sesji.
 - Test pisemny od 15 do 20 ćwiczeń/zadań – czas trwania 30 minut.
- 4. Wprowadzanie do tematu zajęć: Najatrakcyjniejsze miejsca w Walii, Szkocji i Irlandii – 15 minut.**
- Nauczyciel przygotował zdjęcia interesujących miejsc w **Walii, Szkocji i Irlandii**: np. **Grobla Olbrzyna, Snowdonia, Loch Ness** i przedstawia je na tablicy interaktywnej. Uczniowie odgadują nazwy przedstawionych miejsc.
 - Następnie nauczyciel informuje, że uczniowie mają za zadanie przygotować prezentację multimedialną dotyczącą 10 najatrakcyjniejszych miejsc w Irlandii, Szkocji, Irlandii: *„You have been working for a travel agency for two months and you have just returned from your visit in Ireland/Scotland/Wales and you will have to prepare a short presentation concerning 10 tourist attractions in Ireland/Scotland/Wales for customers from Poland”*
- Nauczyciel przedstawia sposób przygotowania prezentacji, wykorzystując materiał metodyczny o metodzie Webquest i szczegółowo opisuje kroki, które począwszy od ogólnego opisu zadania (krótki i klarowny opis rezultatu, jaki mają osiągnąć uczniowie), przez opis procesu (kolejne kroki, zasady podziału ról i zadań dla poszczególnych członków zespołu), wskazówki dotyczące sposobów gromadzenia i porządkowania informacji, wyszczególnienie źródeł internetowych: linki internetowe:
- np. <http://www.bbc.co.uk/wales/learning/teachers/>,
<http://www.bbc.co.uk/scotland/learning/>, <http://www.bbc.co.uk/north-ireland/learning/>, <http://edhelper.com/geography/Ireland.htm>,
<http://www.teacherplanet.com/resource/ireland.php>, www.gov.ie/,
<http://www.scotland.gov.uk/>, książek (np. „Scotland”, „Ireland”), materiałów multimedialnych (np. kasety DVD: Ireland”), programy komputerowe.

Następnie nawiązuje do ewaluacji z kryteriami oceny projektu oraz informuje, że przy ocenie prezentacji przygotowanej w wybranym programie, również będą brane pod uwagę ćwiczenia wykonane w programie SmartBoard.

5. Nauczyciel przedstawia prezentację w programie Power Point – 10 minut.

- Nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej prezentację w języku angielskim „10 najatrakcyjniejszych miejsc w Londynie” jako przykład produktu projektu.
- Nauczyciel otrzymuje informację zwrotną dotyczącą swojej prezentacji.

6. Uczniowie rozpoczynają przygotowywać swoje prezentacje w zespołach 4-osobowych – 20 minut.

- Nauczyciel dzieli uczniów na trzy 4-osobowe grupy, wykorzystując karteczki z numerkami (od 1 do 3). „Jedynki” mają przygotować prezentację o Irlandii, „dwójki” – o Walii, a „trójki” – o Szkocji.
- Uczniowie dyskutują, pracują i przygotowują prezentację kolejno wg punktów przedstawionych przez nauczyciela (metoda WebQuest).

7. Nauczyciel podsumowuje zajęcia i zapowiada, że uczniowie będą kontynuować pracę nad prezentacją na kolejnych zajęciach – 5 minut.

KARTA OCENY PREZENTACJI ORAZ ĆWICZEŃ DLA NAUCZYCIELA

Liczba punktów (z ich sumy będzie wynikała proponowana ocena)	0 – 1	2 – 3	4 – 5
Zawartość merytoryczna	Zgromadzenie niewielkiej ilości danych. Niespójność treści. Niektóre informacje są błędne.	Poprawny dobór treści. Wystarczająca ilość danych.	Wyszukanie wielu ciekawych i danych.
Sposób wykonania	Prezentacja wykonana mało starannie. Uboga wizualnie lub zbyt bogata.	Prezentacja wykonana poprawnie, ale mało ciekawie i zachęcająco do obejrzenia.	Prezentacja przygotowana bardzo starannie i ciekawie. Dobrze dobrana wielkość, kolorystyka bardzo czytelne dla odbiorcy.
Publiczna prezentacja	Uczniowie nie są przygotowani do prezentacji efektów swojej pracy. Nie potrafią poprawnie omówić przygotowanego materiału.	Uczniowie przygotowani do zaprezentowania swojej pracy, ale sposób przedstawienia mało ciekawy.	Uczniowie świetnie przygotowani do prezentacji efektów swojej pracy. W ciekawy, humorystyczny sposób przedstawili efekty swojej pracy.
Ćwiczenia w Smart Board	Ćwiczenia wykonane mało starannie, nieciekawe, niewiele informacji.	Ćwiczenia wykonane poprawnie, poprawny dobór treści, ale nie bardzo ciekawe.	Ćwiczenia wykonane bardzo starannie i ciekawie, dokładny dobór treści.

Scenariusz zajęć nr 18

TEMAT: NAJATRAKCYJNIEJSZE MIEJSCA W WALII, SZKOCJI, IRLANDII – PRZYGOTOWYWANIE PREZENTACJI ORAZ ĆWICZEŃ (W SMART BOARD).

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA WARSZTATOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica zna największe atrakcje (budowle, zabytki, parki, muzea, miejsca rozrywki itp.) Londynu.
- Uczeń/uczennica zna największe turystyczne atrakcje w jednym z wybranych krajów: Szkocji, Walii lub Irlandii.
- Uczeń/uczennica poznaje i stosuje słownictwo związane z architekturą, przyrodą, kulturą, geologią.
- Uczeń/uczennica rozwija kompetencje językowe poprzez łączenie zadania językowego z możliwością rozwijania zainteresowań uczniów.
- Uczeń/uczennica rozwija swoją kreatywność.

METODY I FORMY PRACY:

- Pokaz.
- Ćwiczenia wykonywane w programie Smart Board.
- Metoda WebQuest.
- Praca w grupach, praca indywidualna.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Tablica interaktywna, komputery, kartony papierowe, flipchart, pisaki, załączniki do scenariusza, prezentacja ćwiczeń (w Smart Board), zasoby platformy e-learningowej, książki: Steve Flinders, Oxford Bookworms Library Stage 1. Scotland. (Oxford University Press) ISBN 978-0-19-423626-3, Tim Vicary, Oxford Bookworms Factfile Stage 2, Ireland (Oxford University Press) ISBN 9780194233859, nagrania video na CD – „Ireland”, „Wales”.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 4 GODZINY DYDAKTYCZNE (180 MINUT)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- 1. Czynności organizacyjne – 5 minut.**
 - Przywitanie uczniów.
 - Sprawdzenie listy obecności.
- 2. Wprowadzenie uczniów w tematykę warsztatów (zajęć) – 5 minut.**
 - Nauczyciel informuje uczniów, że podczas ostatnich stacjonarnych zajęć zapowiedział kontynuowanie prac nad projektem przez około połowę zajęć 90 minut – uczniowie mają zakończyć prezentacje w ciągu tego czasu.

- Następnie informuje, że w drugiej części lekcji będą musieli przygotować 2 zadania/ćwiczenia związane z ich prezentacją
- 3. Konkurs – legendy i podania świętokrzyskie – 5 minut.**
 - Nauczyciel informuje o wynikach konkursu i przekazuje zwycięzcom nagrody.
 - 4. Lekcja właściwa: Przygotowanie prezentacji: Najatrakcyjniejsze miejsca w Walii, Szkocji i Irlandii” – 90 minut.**
 - Następnie nawiązuje do ewaluacji z kryteriami oceny projektu oraz informuje, że przy ocenie prezentacji przygotowanej w wybranym programie, również będą brane pod uwagę ćwiczenia wykonane w programie Smart Board.
 - 5. Przygotowanie do wykonania ćwiczeń w programie Smart Board – 30 minut.**
 - Nauczyciel prezentuje na tablicy interaktywnej w programie Smart Board zasadnicze składniki galerii, próbne galerie i „lesson activity tool”, tłumacząc w jaki sposób należy przygotowywać ćwiczenia – uczniowie mają przygotować co najmniej 2 ćwiczenia w programie Smart Board.
 - 6. Ćwiczenia w programie Smart Board – 40 minut.**
 - Nauczyciel przedstawia 2 ćwiczenia przygotowane w programie Smart Board do prezentacji w Power Point o największych atrakcjach turystycznych Londynu.
 - Uczniowie w tych samych zespołach w których wykonali prezentację przygotowują ćwiczenia w programie Smart Board.
 - 7. Nauczyciel podsumowuje zajęcia i zapowiada, że uczniowie będą mieć około 15 minut, aby dokończyć prezentacje i ćwiczenia – 5 minut.**

Scenariusz zajęć nr 19

TEMAT: NAJATRAKCYJNIEJSZE MIEJSCA W WALII, SZKOCJI, IRLANDII – PREZENTACJE.

AUTOR: SŁAWOMIR SOBOCKI

RODZAJ ZAJĘĆ: ZAJĘCIA WARSZTATOWE – ZAJĘCIA STACJONARNE

CELE ZAJĘĆ:

- Uczeń/uczennica zna największe turystyczne atrakcje w jednym z wybranych krajów: Szkocji, Walii lub Irlandii.
- Uczeń/uczennica poznaje i stosuje słownictwo związane z architekturą, przyrodą, kulturą, geologią.
- Uczeń/uczennica rozwija kompetencje językowe poprzez łączenie zadania językowego z możliwością rozwijania zainteresowań uczniów.
- Uczeń/uczennica rozwija swoją kreatywność.

METODY I FORMY PRACY:

- Pokaz.
- Ćwiczenia wykonywane w programie Smart Board.
- Metoda WebQuest.
- Praca w grupach, praca indywidualna.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- Tablica interaktywna, komputery, kartony papierowe, flipchart, pisaki, załączniki do scenariusza, prezentacja ćwiczeń (w Smart Board), zasoby platformy e-learningowej, książki: Steve Flinders, Oxford Bookworms Library Stage 1. Scotland. (Oxford University Press) ISBN 978-0-19-423626-3, Tim Vicary, Oxford Bookworms Factfile Stage 2, Ireland (Oxford University Press) ISBN 9780194233859, nagrania video na CD – „Ireland”, „Wales”, przygotowane prezentacje i ćwiczenia (Smart Board).

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ: 2 GODZINY DYDAKTYCZNE (90 MINUT)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- 1. Czynności organizacyjne – 5 minut.**
 - Przywitanie uczniów.
 - Sprawdzenie listy obecności.
- 2. Wprowadzenie uczniów w tematykę warsztatów (zajęć) – 15 minut.**
 - Nauczyciel informuje uczniów, że podczas ostatnich stacjonarnych zajęć zapowiedział kontynuowanie prac nad projektem i ćwiczeniami w programie Smart Board przez 20 minut.
 - Uczniowie pracują w grupach.
- 3. Przedstawianie prezentacji oraz ćwiczeń w Smart Board (czas dla jednego zespołu około 20 minut) – 60 minut.**

- Następnie przypomina kryteria oceny projektu (**arkusz ewaluacyjny w scenariuszu nr 17**) oraz jeszcze raz informuje, że przy ocenie prezentacji przygotowanej w wybranym programie, również będą brane pod uwagę ćwiczenia wykonane w programie Smart Board.
 - Uczniowie w trzech zespołach kolejno prezentują rezultaty swojej pracy.
 - Nauczyciel ocenia pracę uczniów wg wcześniej ustalonych kryteriów oceny.
 - Uczniowie otrzymują informację zwrotną od nauczyciela i uczniów z innych zespołów.
4. **Nauczyciel podsumowuje zajęcia warsztatowe, które odbywały się w ŚCDN Kielce – 5 minut.**
 5. **Uczniowie wypełniają arkusz ewaluacyjny dotyczący całego projektu (arkusz przygotowany przez ŚCDN Kielce) – 5 minut.**

Opis ćwiczenia w Smart Board

Tytuł ćwiczenia: Multiple choice

POZIOM EDUKACYJNY: GIMNAZJUM

PRZEDMIOT: JĘZYK ANGIELSKI

POLECENIE: ODPOWIEDZ NA PYTANIE

INSTRUKCJA PRZYGOTOWANIA ĆWICZENIA:

- 1) **W ZAKŁADCE ZASADNICZE SKŁADNIKI GALERII OTWÓRZ TŁA I MOTYWY.**
- 2) **WYBIERZ TŁO DLA TWOJEJ PREZENTACJI.**
- 3) **W POLU TEKSTOWYM WPISZ POLECENIE DO ĆWICZENIA: ODPOWIEDZ NA PYTANIE.**
- 4) **Z GALERII WYBIERZ FOLDER LESSON ACTIVITY TOOLKIT 2.0.**
- 5) **W FOLDERZE LESSON ACTIVITY TOOL OTWÓRZ MULTIPLE CHOICE.**
- 6) **KLIKNIJ PRZYCISK EDIT, ABY PRZYGOTOWAĆ ĆWICZENIE.**
- 7) **WYBIERZ LICZBĘ PYTAŃ I UZUPEŁNIJ TREŚĆ PYTAŃ (LICZBA PYTAŃ – 6).**
- 8) **ZAZNACZ PRAWIDŁOWĄ ODPOWIEDŹ.**
- 9) **KLIKNIJ PRZYCISK OK. I SPRAWDŹ, JAK DZIAŁA ĆWICZENIE.**

Uwagi i komentarze do ćwiczenia:

Celem ćwiczenia jest powtórzenie i utrwalenie nazw własnych zabytków, miejsc w Londynie oraz poznanego słownictwa.

Spis treści

Informacja o autorach	3
Wstęp	4
Charakterystyka edukacyjnego projektu badawczego	5
Materiał nauczania objęty edukacyjnym projektem badawczym	7
Ogólna charakterystyka metod nauczania oraz sposobów i technik pracy z uczniem zdolnym	10
Warunki realizacji edukacyjnego projektu badawczego	15
Oczekiwane osiągnięcia ucznia	16
Monitorowanie osiągnięć uczniów	17
Załączniki	
Scenariusz zajęć nr 1	20
Scenariusz zajęć nr 2	23
Scenariusz zajęć nr 3	33
Scenariusz zajęć nr 4	46
Scenariusz zajęć nr 5	51
Scenariusz zajęć nr 6	57
Scenariusz zajęć e-learningowych nr 7	63
Scenariusz zajęć e-learningowych nr 8	64
Scenariusz zajęć nr 9	66
Scenariusz zajęć nr 10	72
Scenariusz zajęć nr 11	76
Scenariusz zajęć nr 12	82
Scenariusz zajęć e-learningowych nr 13	85
Scenariusz zajęć e-learningowych nr 14	86
Scenariusz zajęć nr 15	88
Scenariusz zajęć nr 16	90
Scenariusz zajęć nr 17	92
Scenariusz zajęć nr 18	96
Scenariusz zajęć nr 19	98